ЗМІСТ <u>Засідання одинадцяте</u> (П'ятниця, 18 вересня 2015 року)

Інформація про зміни у складі депутатських фракцій і груп	4, 9
Година запитань до Уряду	10
Звіт:	
Робочої групи з розгляду питання обґрунтованості підвищення цін/тарифів на енергоносії та комунальні послуги	39
Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування обставин конфлікту в Закарпатській області	96
Заява фракції "Батьківщина"	94

Результати поіменної реєстрації

ЗАСІДАННЯ ОДИНАДЦЯТЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 18 вересня 2015 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги народні депутати! Розпочинаємо ранкове засідання. Прошу народних депутатів заходити до залу, займати свої місця, підготуватися до реєстрації. Сьогодні в нас відповідно до Регламенту проводиться "година запитань до Уряду".

Передусім хотів би поінформувати про вчорашній день. Я думаю, що вчора ми прийняли достатньо важливі державницькі рішення і продемонстрували всій країні, що коли мова йде про відповідальні рішення українського парламенту, ми можемо об'єднатися і приймати їх, а не просто займатися проголошенням красивих лозунгів.

Вчора ми прийняли закони про реструктуризацію боргів України, про підвищення соціальних стандартів. Це все впливає на економічну стабільність у нашій державі, і я маю надію, що буде початком економічного зростання. І хто що не казав би, але ці законодавчі акти дуже важливі.

Хотів би зауважити, що нами прийнято довгоочікувані рішення про підвищення соціальних стандартів. Я думаю, що баланс між економічними реформами, економічною стабільністю і соціальними стандартами завжди має бути збережений, і люди не повинні страждати від цього. Це принципово важливо і має бути одним із наших пріоритетів.

Вчора ми також прийняли надзвичайно важливе рішення— затвердили за квотою Верховної Ради України сімох членів конкурсної комісії для створення повноцінної антикорупційної прокуратури. Вчорашнє рейтингове голосування депутатів дало можливість обрати достойних людей, які запропонують, відберуть кандидатів до антикорупційної прокуратури, на посаду антикорупційного прокурора, а це своєю чергою дасть змогу по-справжньому ефективно боротися з корупцією.

Хотів би також наголосити, що ні для кого не є секретом, що тим рішенням, яке ми вчора прийняли, ми засвідчили, що є абсолютно нетерпимими до проявів будь-якої корупції, хабарництва в стінах українського парламенту. Вважаю, що це теж було відповідальне рішення, яким ми дали можливість правоохоронній системі довести, що вона є ефективною. Але перед тим, звичайно, будь-яка вина має бути доведена в судовому порядку. І дуже важливо, що ми не дали нікому можливості ховатися за депутатською недоторканністю, яка є просто необмеженою. Це ще одне питання про те, що необхідно дуже чітко відрізняти політичну діяльність від злочинної діяльності, корупції і хабарництва.

Іще одна річ на завершення, шановні колеги. Думаю, що ми повинні бути байдужими до прізвищ і партійної приналежності людей, які в майбутньому можуть бути причетні до корупційних проявів. І хочу сказати абсолютно відверто: кого б це не стосувалося у майбутньому, якщо не буде розуміння того, що ми маємо побудувати парламентаризм XXI століття, в якому не буде місця нахабству, порушенням закону, процвітанню корупції, хабарництва і "платних" послуг, я підтримаю будь-яке подання з наявними такими даними проти будь-якого депутата, який знаходиться в цьому сесійному залі. Я переконаний у тому, що це буде позиція більшості людей.

Вважаю, що вчорашній цей день був чітким сигналом для кожного з нас, для всіх органів державної влади, що ми повинні переоцінити цінності, якщо в когось немає розуміння того, що ми маємо побудувати якісну європейську державу. Але на корупції, хабарництві і злочинах цивілізовану європейську державу не побудуєш. Звісно, ми все будемо робити для того, щоб побудувати

ефективну роботу всередині парламенту. І я закликаю всіх до спільної конструктивної і якісної роботи.

Шановні колеги, прошу підготуватися до реєстрації і реєструватися.

Зареєструвалися 263 народних депутати. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, сьогодні день народження нашого колеги народного депутата України Павла Володимировича Дзюблика. Давайте привітаємо і побажаємо всіх земних благ, добра і здоров'я. Шановний колего, з днем народження! (Оплески).

Перед тим як розпочнемо "годину запитань до Уряду", є клопотання народного депутата Вітка. Він просить 1 хвилину.

Будь ласка, виступайте.

ВІТКО А.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний головуючий! Шановні колеги! После вчерашнего увиденного, после тех закидонов, которые мне делали по поводу политической проституции и коррупции, хочу сказать, что категорически осуждаю любую политическую проституцию и коррупцию в этом святом здании. Поэтому я больше не хочу находиться в этой политической силе и сожалею, что потратил целый год своей жизни, грубо говоря, ни на что. Говорить красиво не умею. Считаю, развал коалиции — это сепаратизм! Честь имею (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заява народного депутата Вітка щодо виключення його з фракції Радикальної партії Олега Ляшка: "Голові Верховної Ради України Гройсману В.Б.

Шановний Володимире Борисовичу, прошу виключити мене з членів фракції Радикальної партії Олега Ляшка».

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Я можу відповісти?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Буде можливість, відповісте.

Шановні колеги, розпочинаємо "годину запитань до Уряду" (Шум у залі).

Олег Ляшко. Будь ласка (Шум у залі).

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановні громадяни України! Те, що вчора відбулося в залі українського парламенту, той "беспредел"... Ви смійтеся, завтра це стосуватиметься вас!

Це політична корупція, яку привів до залу українського парламенту Порошенко. Він підкуповує депутатів. Оцього нашого колишнього депутата перед тим, як вийти до трибуни, там, у секторі БПП, інструктували Третьяков і Луценко, що потрібно говорити (Шум у залі).

Я хочу сказати, щоб ви мене почули. Щодо Мосійчука. Якщо він винуватий, нехай відповідає. Ми його не покриваємо. Але ніхто не дав права позбавляти Мосійчука захисту! Ніхто не дав права не давати Мосійчуку слова! Клюєву дали слово, коли знімали з нього недоторканність! Мосійчуку не дали! Нам не дали! Це політична розправа, яка сьогодні відбувається...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати, насправді було подання матеріалів на двох депутатів — Клюєва і Мельничука. Вони були в залі. Мельничук досі сидить. Але таких фактів, які ми бачили отут, не було. Що, треба було не проголосувати? (Шум у залі). Закон парламент прийняв учора. Це було рішення українського парламенту.

Юрій Луценко. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановний народе України! Ми нещодавно святкували ювілей великого українського письменника Гоголя, який написав безсмертного "Ревізора". І сьогодні, нарешті, прийшов час розповісти про сучасного героя "Ревізора".

У далекому 1992 році до кабінету начальника МРЕО Мерефи Харківської області зайшла людина у формі полковника міліції, показала посвідчення помічника міністра внутрішніх справ Василишина на ім'я Ляшка Олега Валерійовича. Після того, як викликали нещасного капітана Дмитрієва, заступника директора станції Колотуху, директора станції Сищенка, пояснила, що в нього в кабінеті стоять у черзі генерали, а вони сміють запізнюватися на розмову з такою особою.

У результаті полковницького "нагоняя" цей новий ревізор отримав безкоштовно "Волгу" ГАЗ-31029 номер двигуна 0056722 (Оплески). Безплатно капітан Дмитрієв перегнав її до Києва, де була виділена службова двокімнатна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Продовжуйте, будь ласка.

ЛУЦЕНКО Ю.В. ...квартира новоявленого 25-літнього полковника міліції.

Але жадність підвела цього ревізора, бо в серпні він знову приїхав до Мерефи і знову вимагав тепер уже "Волгу" кольору слонової кістки. І тут його взяли "с поличным". Дома під час общуку в нього знайшли (це 1992 рік) холодильник "Філіпс", відеомагнітофон "Самсунг", багато коштів. За що 9 грудня 1994 року суд визнав цього афериста Ляшка винним у розкраданні державного, колективного майна в особливо великих розмірах — 2,5 мільйона ще тих, твердих карбованців (стаття 86¹),

самовільному присвоєнні влади (стаття 191¹), підробці документів (стаття 194³).

Йому світило 10 років. Але молодий пацан, всі сміялися, бо думали: ну, такий класний авантюрист, — і дали йому всього 6 років. Потім суд переробив статтю на фінансове шахрайство, махінації — і Олег Валерійович вийшов за амністією з Ізяславської колонії та зайнявся політикою. Став писати опозиційні речі, працювати в "Батьківщині". Потім за це на нього навіть подавали до суду. Він, дійсно, виграв Європейський суд і зараз всім розказує, що переміг. Тільки не за тими статтями.

Він був і є аферистом! Був і є артистом! Але сьогодні цей артистизм валить країну, приводить політичну корупцію. Ляшко бере в рота багато гучних слів, але не відповідає за свої дії. Треба це припинити! Треба відповідати за свої вчинки, Олегу Валерійовичу! Є заява про корупцію — вперед у прокуратуру! Вас там давно чекають (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, розпочинаємо "годину запитань до Уряду".

Репліка, будь ласка, 1 хвилина. І потім розпочинаємо "годину запитань до Уряду".

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановний Юрію Віталійовичу, я думаю, що ваш такий патетичний, такий цікавий, такий поінформований виступ має засвідчити всім українцям, чим ви переймаєтеся, перебуваючи в залі парламенту. Я думаю, що вас і вашу дружину обирали депутатами для того, щоб ви захищали країну, а не виконували політичні замовлення.

Я звертаюся не до пана Луценка. У моїх очах він упав після цих виступів і, думаю, в очах більшості тих, які присутні в цьому залі, нижче плінтуса. Я звертаюся до громадян України. Подивіться, на що вони здатні, на що готові піти— на будь-яку дискредитацію, на будь-яке знищення тільки через те, що я маю позицію. Робіть їм оцінку!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати, переходимо до "години запитань до Уряду"...

Ще 1 хвилина. Єгор Соболєв. Будь ласка. І переходимо до "години запитань до Уряду".

Колеги, ми повинні сьогодні ще створити робочі групи щодо тарифів і щодо подій у Мукачевому. Маємо багато роботи.

СОБОЛЄВ Є.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Колеги, "Самопоміч" просить звернути увагу на два висновки вчорашнього дня.

Перший висновок. Усі ті люди, які хочуть правосуддя в цьому залі, мають, безумовно, починати з себе. Не може бути так, що парламентарій продає свої голосування, продає свої документи, продає право, яке дали йому виборці.

Але другий, ще більш важливий висновок: закон має бути один для всіх. Ми вчора побачили блискучу роботу Генерального прокурора. Я думаю, що театр Франка має зацікавитися цим прекрасним артистом (Оплески). Де робота Генерального прокурора по відношенню до людей Януковича? Де робота Генерального прокурора по відношенню до топ-корупціонерів у владі? Де робота Генерального прокурора щодо справ Майдану?

Найголовніше завдання, яке після вчорашнього дня всім стало...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, завершуйте, 1 хвилина.

СОБОЛЄВ Є.В. Справжні закон, правосуддя, Генеральна прокуратура потрібні кожному громадянину України, кожному народному депутату. Давайте цього доможемося. Підходимо і підписуємося за відставку Віктора Шокіна! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати! Щодо процедури розгляду питання про зняття недоторканності. Ну, у всіх є розуміння, що ця недоторканність є необмеженою, тобто роби, що хочеш, і ніхто не може нічого вдіяти по відношенню до народного депутата. Це, вважаю, є підставою для скоєння злочинів. Нормами Регламенту в принципі передбачене затягування процедури зняття оцієї необмеженої недоторканності. Тому я пропоную... (Шум у залі).

Вчора ми прийняли ad hoc — відхилення на вимогу народних депутатів України. Я пропоную внести зміни до закону і спростити цю процедуру таким чином, щоб невинний не страждав.

Та ми ж нікого в тюрму не садимо, хіба ви не розумієте?! Ми даємо право розслідувати злочин, який бачили на власні очі. Якщо людина винна, вона має бути покарана. Якщо людина не винна, чого їй боятися?!

Я, вибачте на слові, чхати хотів на цю недоторканність. Я майже 10 років працював міським головою, працював в уряді. У мене не було ніякої недоторканності. І вважаю, що ні в кого в країні не має бути недоторканності. Всі перед кримінальними злочинами мають бути рівними. Звісно, політичного імунітету треба дотримуватися, тут не має бути жодного застереження, і потрібно будувати саме європейський підхід до цієї норми в тому числі.

Шановні колеги, перед "годиною запитань до Уряду" хочу зачитати декілька заяв до Голови Верховної Ради.

Заява народного депутата України Немировського Андрія Валентиновича: "Відповідно до статті 13 Закону України "Про статус народного депутата України", статей 57, 58, 59, 60 Регламенту Верховної Ради України заявляю про вступ до складу депутатської

групи "Воля народу" у Верховній Раді України восьмого скликання".

Далі, шановні колеги.

Заява народного депутата України Олега Мусія щодо виходу зі складу депутатської фракції "Блок Петра Порошенка".

Заяву народного депутата Вітка я зачитав.

І заява Олеся Довгого: "Відповідно до Закону України "Про статус народного депутата України" і Регламенту Верховної Ради повідомляю вас про входження до депутатської групи "Воля народу".

Шановні колеги, проводиться "година запитань до Уряду". Айварас Абромавичус. Будь ласка.

АБРОМАВИЧУС А., міністр економічного розвитку і торгівлі України. Добрий день, шановний пане Голово, шановні депутати, шановні громадяни України! Начну с благодарности за то, что, несмотря на политическую турбулентность, пару дней тому назад проголосовали за очень важный реформаторский законопроект о государственных закупках, который как раз и обращает внимание на борьбу с коррупцией в том числе. И это тема моего доклада сегодня.

Хотелось бы также отметить, что в сентябре подано большое количество законопроектов, которые нацелены на восстановление нашей экономики. Пожалуйста, рассмотрите их как можно быстрее. Рассчитываю на вашу поддержку. Время идет, откладывать некуда.

Сегодняшняя тема: "Реформа государственных предприятий". За год наша страна теряет 115 миллиардов гривен убытков в государственных компаниях. К сожалению, с каждым годом эти убытки растут. Если топ-100 компаний в 2012 году потеряли 9 миллиардов гривен, в 2013 году — 16 миллиардов гривен, то

в прошлом году они потеряли 101 миллиард гривен. В I квартале этого года убытки уже составляют 9,7 миллиарда гривен. Это в 2 раза больше, чем за такой же период прошлого года. Даже если не учитывать убыток НАК "Нафтогаз Украины", но учитывать упущенную прибыль государственных компаний за прошлый год, убытки в год на данный момент составляют 100 миллиардов гривен.

Вчера 340 голосами вы приняли решение о повышении социальных стандартов, пенсий, заработной платы для наших граждан. В год это составляет 40 миллиардов гривен. Сравните, 100 миллиардов гривен убытков — и повысили соцстандарты на 40 миллиардов гривен. Сравнение налицо, комментарии излишни.

Что это значит? Вместо того чтобы идти на пользу государства и налогоплательщикам, большая часть этих денег оседает в карманах конкретных лиц через разного рода коррупционные схемы. Схемы несложные, но разнообразные. В основном деньги разворовываются через классические схемы продаж через фирмы-прокладки, закупок через аффилированные компании или раздерибанивание денег через капитальные вложения. Вместо того чтобы поднимать соцстандарты и инвестировать в развитие экономики, мы кормим присосавшихся к кормушке коррупционеров. Мы вынуждены просить дополнительные кредиты, финансовую помощь в то время, когда огромные суммы денег буквально как песок утекают сквозь пальцы у всех на глазах. Слишком долго государство позволяло разворовывать свое имущество. Пора прекращать.

Сейчас мы инициировали проверки топ-20 самых больших государственных компаний. По результатам этих проверок примем соответствующие кадровые решения. Но на этом нельзя ни в коем случае останавливаться. Я рассчитываю на активное содействие правоохранительных органов, потому что наша цель — поднять на поверхность все злоупотребления, а правоохранительные органы должны обязательно это довести до логического

конца. Раньше все проверки ни к чему не приводили. На этот раз мы будем проверять продажи и закупки.

Так что же это такое — государственные предприятия? Это что-то среднее между счастливым лотерейным билетом и ключом от квартиры, где находятся деньги. А на самом деле это удобнейший механизм для разворовывания государственных денег в особо крупных масштабах. Исходя из этой проблематики, которая существует в нашей стране на протяжении многих лет, есть только две возможности борьбы с этой гидрой — приватизация и улучшение стандартов корпоративного управления на государственных предприятиях.

Первое. Что касается приватизации. Нужно сокращать количество государственных предприятий. У нас их 3 тысячи. Из них 2 тысячи практически не работающих. Нет ни одной страны, где есть 2 тысячи неработающих предприятий. Этот вопрос тоже нужно закрыть и двигаться дальше.

Большинство госкомпаний мелкие. Топ-100 — это 80 процентов выручки, 90 процентов активов. Мы должны продать те компании, которые можно продать, чтобы ими занялись эффективные собственники. Эффективные — это не те, которые эффективно воруют государственные средства, а те, которые строят заводы, создают рабочие места, привлекают инвестиции.

Честно говоря, я за то, чтобы отстранить так называемых олигархов от большой приватизации крупных объектов в нашей стране. Давайте поищем опытных собственников, для кого эти компании будут профильными активами для развития, которые принесут стране реальные иностранные инвестиции, новые технологии, знание новых рынков.

Нам нужна ваша поддержка. Мы ждем от парламента рассмотрения законопроекта №2319а, которым предлагается создание условий для эффективной прозрачной приватизации через отмену так называемых предварительных продаж, 5 или 10 процентов на практически не существующих биржах через институт

независимых советников, через отстранение недружественных Украине интересов по приватизации.

Кроме того, мы рассчитываем на поддержку парламентом законопроекта №2519а о приватизации объектов агропромышленного комплекса и "Укрспирта" и проекта №2488а о приватизации государственных стивидорных компаний и предприятий транспортной отрасли. Это практически раздробленный законопроект №1567.

Что касается самого плана по приватизации. В этом году в бюджете предусмотрено 17 миллиардов гривен выручки от приватизации. Исходя из того, что парламент задерживает принятие законопроектов, которые нужны для старта приватизации, практически большая приватизация откладывается на следующий год. Ожидать начала большой приватизации в этом году крайне оптимистично.

Министерство экономики помогает Фонду госимущества. Но Фонд госимущества — это тот институт, который осуществляет приватизацию. По ихним подсчетам, до конца этой недели объявят советника по приватизации Одесского припортового завода, и с этой приватизации начнется приватизация других объектов. Сначала Одесский припортовый — исходя из успеха, из прозрачности этого процесса будем двигаться дальше по прозрачной процедуре.

Второй важный момент — управление госпредприятиями, в первую очередь стратегическими, которые мы не будем приватизировать. Нельзя допускать, чтобы они превращались в канал вывода государственных денег, чем они являются в данный момент.

Мы внесли в парламент законопроект №3062 о корпоративном управлении, принятие которого позволит ввести наблюдательные советы, независимых директоров в унитарных госкомпаниях, то есть управлять будут профессиональные менеджеры, а не чиновники. Такой закон усилит требования к аудиту

и раскрытию информации о работе госпредприятий. Этот законопроект получил поддержку в Комитете по вопросам экономической политики, и мы рассчитываем на ваши голоса, чтобы закон заработал.

Коллеги, государственные предприятия — это реальная борьба с коррупцией. Это обязательно последний форпост. Нужно как можно быстрее начинать приватизацию, улучшать стандарты управления в госкомпаниях. Давайте прекратим коррупцию. Давайте введем новые уровни корпоративного управления. Все зависит от вас. Пожалуйста, рассмотрите законопроекты, необходимые для госкомпаний.

Большое спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Займайте, будь ласка, своє місце.

Потім за процедурою буде 30 хвилин на запитання. Ви запишетеся.

Міністр соціальної політики Павло Розенко. Будь ласка.

РОЗЕНКО П.В., міністр соціальної політики України. Шановні народні депутати! Шановний Володимире Борисовичу! Передусім я хочу подякувати за те рішення, яке ви прийняли вчора, і за перший крок щодо підвищення соціальних стандартів і якості життя в країні, який зробили уряд та коаліція у Верховній Раді України. Щоб ви розуміли, наскільки це важкий і важливий крок, варто нагадати, що востаннє соціальні стандарти — прожитковий мінімум, мінімальні заробітна плата і пенсія — підвищувалися майже два роки тому.

Почалася і триває війна, відбулося падіння економіки. Ті катаклізми, серед яких ми живемо, на жаль, негативно впливають на рівень життя в країні. І тому це перший важливий крок, але не останній. Він дасть змогу підвищити заробітну плату, пенсії, всі види соціальної допомоги приблизно для 13 мільйонів українців.

Для 7,5 мільйона пенсіонерів буде збільшено пенсії, 3 мільйони працівників бюджетної сфери, а це вчителі, лікарі, працівники культури, соціальної сфери, спорту, отримають підвищення заробітної плати, близько 2 мільйонів осіб — підвищення всіх видів соціальної допомоги. Загалом після вчорашнього рішення Верховної Ради України буде збільшено понад 80 видів соціальної допомоги: виплати, компенсації, стипендії тощо.

Найважливіше, що 10 мільярдів, які вчора були додатково введені в Державний бюджет України, мають неемісійний і неінфляційний характер. Тобто ці кошти матимуть абсолютно позитивне значення і для економіки України, адже вони не будуть виведені в офшори, не будуть розподілені за різноманітними тіньовими схемами і надійдуть через закупівлю товарів і послуг в українську економіку. Це додатковий ресурс, який економіка отримає найближчим часом.

Коротко зупинюся на основних показниках підвищення соціальних стандартів. Отже, прожитковий мінімум на одну особу становитиме в середньому 1 тисячу 330 гривень. Прожитковий мінімум для дітей до 6 років — 1 тисячу 167 гривень. Прожитковий мінімум для дітей віком від 6 до 18 років — 1 тисячу 455 гривень. Прожитковий мінімум для працездатних осіб, а це й розмір мінімальної заробітної плати, становитиме 1 тисячу 378 гривень. Прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність, а це й розмір мінімальної пенсії, тобто розмір пенсії в Україні не буде нижчим 1 тисячі 74 гривень.

Дуже важливо, що разом з підвищенням соціальних стандартів у середньому на 13 відсотків ми проводимо в тому числі й невелику реформу в системі оплати праці працівників бюджетної сфери. Адже разом з підвищенням мінімальної заробітної плати на 13 відсотків буде збільшено і ставку І тарифного розряду єдиної тарифної сітки майже на 19 відсотків, яка з 1 вересня 2015 року становитиме 1012 гривень.

Що це означає? Що, на жаль, протягом останніх п'яти років тарифна сітка в системі оплати праці працівників бюджетної сфери дуже стискалася. Доходило вже до стадії зрівнялівки, коли і висококваліфікована сила, і низькокваліфікована сила отримували приблизно однакові посадові оклади. Тому підвищення І тарифного розряду єдиної тарифної сітки майже на 19 відсотків дасть можливість розтягнути цю тарифну сітку. Якщо працівники бюджетної сфери I тарифного розряду, а це низькокваліфікована робоча сила, отримають підвищення на 13 відсотків до заробітної плати, то працівники вище VII тарифного розряду, а це висококваліфіковані працівники з вищою освітою — хірурги, вчителі вищої категорії, працівники соціальної сфери, отримають збільшення заробітної плати приблизно на 19 відсотків. Це дуже важливо для того, щоб показати суспільству, що ми підтримуємо всіх, цінуємо внесок і роботу кожної людини, але більшу заробітну плату має отримувати все ж таки висококваліфікована робоча сила. Тому треба самостійно прагнути і до підвищення кваліфікації, і до перенавчання, і до здобуття нових знань, щоб у подальшому отримувати більшу заробітну плату.

Таким чином, у середньому зростання розміру заробітної плати для системи охорони здоров'я становитиме від 200 до 450 гривень, для працівників соціальної сфери — близько 300 гривень, для працівників освіти — від 250 до 600 гривень, для працівників культури — від 300 до 450 гривень.

У результаті підвищення соціальних стандартів відбудеться збільшення всіх видів соціальної допомоги, зокрема мінімальних пенсійних виплат у разі втрати працездатності, втрати годувальника. Тобто для 300 тисяч осіб, які втратили годувальників, зростуть пенсійні виплати в середньому на 13 відсотків. Мінімальний розмір пенсії у разі втрати годувальника з числа військовослужбовців зросте до 2 тисяч 150 гривень. Це приблизно для 90 тисяч осіб.

Переглядатимуться пенсії близько 120 тисяч інвалідів війни та 8 тисяч учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Як ви знаєте, ця проблема, на жаль, роками переслідує ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, адже в повному обсязі не виконується закон про статус і соціальний захист постраждалих. Ми робимо перший крок до встановлення соціальної справедливості для учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС виплати для інвалідів зростуть з 1 вересня також на 13 відсотків. Сподіваюся, що й у наступному році така сама політика щодо учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС буде нами продовжена.

Приблизно 390 тисяч інвалідів з дитинства та дітей-інвалідів отримають надбавку в середньому 200–260 гривень. Буде підвищено розмір допомоги на дітей, які перебувають під опікою та піклуванням, по догляду за дітьми одиноким матерям. Загалом підвищення відбудеться для понад 12,5 мільйона наших співгромадян.

Так, цього мало, цього недостатньо, але це лише перший крок. І в Державному бюджеті на 2016 рік буде так само передбачено збільшення видатків на соціальну сферу. У наступному році підвищення соціальних стандартів уже...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки вам ще потрібно часу? Будь ласка, 30 секунд.

РОЗЕНКО П.В. У 2016 році збільшення соціальних стандартів проводитиметься двічі на рік, але це, безумовно, можливо лише в разі тісної співпраці коаліції та уряду. Адже без тих законів, які прийняли коаліція і вся Верховна Рада України протягом року, про підвищення соціальних стандартів годі було й думати. Тому дякую вам за спільну роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується міністр енергетики та вугільної промисловості України Володимир Васильович Демчишин. Будь ласка.

ДЕМЧИШИН В.В., міністр енергетики та вугільної промисловості України. Шановний головуючий! Шановні народні депутати, громадяни України! Прекрасно розумію, що за один місяць до початку опалювального сезону всіх насамперед цікавить питання, наскільки країна готова до цього опалювального сезону. І у своїй доповіді хочу відповісти як на питання депутатів, які сьогодні надійшли, так і взагалі на загальні питання громадян: чи будуть віялові відключення, чи достатньо газу в сховищах, чи зможемо ми спокійно пройти цей опалювальний сезон.

Я підготував декілька слайдів. Хочу відразу сказати, що насправді весь ажіотаж, який відбувається навколо цього питання, певною мірою сформований штучно. Ви чудово розумієте, що учасники ринку зацікавлені в тому, щоб отримати більше коштів від споживачів через тариф. Тобто вони вимагають підвищення тарифу, за який вони готові проводити ремонти станцій і закуповувати вугілля. Крім того, вони також намагаються отримати і від міністерства, і від уряду додаткові кошти для того, щоб профінансувати запаси як вугілля, так і газу на складах.

Тож для того, щоб чітко розуміти ситуацію, хочу, щоб ви звернули увагу на перший слайд, де зображено графік споживання електричної енергії. За цей рік споживання зменшилося досить суттєво — на 10 відсотків. І за категоріями, як ви бачите, найбільше зменшилося споживання в промисловості, населенням менше — на 5 відсотків.

Прошу показати наступний слайд. Ви розумієте, що при зменшенні споживання виробіток також зменшується. Але завдяки тому, що в України є унікальний актив, який залишився від Радянського Союзу, — атомна енергетика, ми доклали всіх зусиль для

того, щоб збільшити виробіток електричної енергії "Енергоатомом". Ця енергія — відносно дешева і чиста. Більше того, на даний момент забезпечений запас ядерного палива на весь опалювальний сезон. Тому, збільшуючи виробіток атомної енергії, ми гарантуємо споживачам наявність електричної енергії протягом опалювального сезону. Ви це бачите: з 46 відсотків у минулому році виробіток збільшиться до 55, тобто споживання додатково забезпечиться майже на 10 відсотків за рахунок атомної енергетики.

З іншого боку (це нижня частина графіка) — пропорція теплової генерації, частка якої відповідно зменшиться на ринку. Це означає, що в цьому році ми очікуємо зменшення на 30 відсотків виробітку електричної енергії тепловою генерацією. Тобто нам на 30 відсотків потрібно менше вугілля, менше його закупити, менше транспортувати.

Більше того, у цього графіка є ще одна специфіка. Історично в нас були потужності, які споживали газову марку вугілля й антрацит 50 на 50. Оскільки на даний момент на території України не залишилося вугілля марки А, ми не добуваємо його взагалі, а імпортуємо або з Росії, або з Південної Африки, або із Сполучених Штатів, або завозимо із непідконтрольної території, ми цю частку намагаємося максимально зменшити, тому що це проблемна генерація. Ми не впевнені в тому, що зможемо вивезти під час ведення воєнних дій чи Росія дасть нам можливість завезти це вугілля, якого в Україні просто немає, чи нам вдасться завезти його із ПАР, тому намагаємося максимально зменшити частку виробітку на антрацитному вугіллі.

Для прикладу. У минулому році протягом опалювального сезону було спалено 13 мільйонів тонн антрацитного вугілля. У цьому році ми очікуємо, що його буде спалено не більше 5 мільйонів. Відчуваєте різницю? За рахунок атомної енергії, за рахунок зменшення споживання і за рахунок збільшення використання газових блоків.

Наступний слайд. Тепер скажу коротко про запаси. На графіку синього кольору зображені показники минулого року, червоного — цього року. Хочу вам показати, що ми зараз знаходимося на дуже позитивному тренді, нарощуємо запаси, на сьогодні вийшли на рівень минулого року. Але торік у цей час відбулися дуже погані події в Донецькій області, Іловайський котел, як ви пам'ятаєте. Постачання вугілля різко зменшувалося, ми не розуміли, як його постачати, не була відпрацьована логістика, не було фінансування, не було коштів врешті-решт.

На даний момент ситуація з вугіллям значно змінилася. Відбувається зростання. Ми налагодили контакти за всіма напрямами. Більше того, у декількох учасників ринку, наприклад ДТЕК, є ще додаткових 400 тисяч тонн вугілля, вже добутого, на складах їхніх шахт.

І найголовніше, треба пам'ятати, що уряд виділив 2 мільярди гривень на закупівлю вугілля, 1 мільярд з яких вже використано, а 1 мільярд буде використаний найближчим часом. Тобто це означає, що коштів достатньо для того, щоб закуповувати це вугілля. За 2 мільярди можна купити щонайменше 1,5 мільйона тонн вугілля. Для того щоб увійти в зиму з комфортним рівнем запасів, нам додатково потрібно накопичити приблизно 900 тисяч тонн.

Ще раз нагадую: за рахунок того, що зменшується споживання, збільшується вироблення атомної енергії. Більше того, у нас ще залишається щонайменше місяць для того, щоб ці запаси поповнити.

Прошу показати наступний графік. Надзвичайно важливим моментом є збір коштів з ринку. Тобто теплоелектростанції можуть забезпечувати споживачів електричною енергією, якщо в них відремонтовані блоки, обладнання підготовлене до проходження опалювального сезону і є запаси. Все це можна зробити, маючи кошти. Кошти теплова генерація отримає, по-перше, із тарифу, який вони можуть зібрати з ринку, а по-друге, залучивши кредити.

На цьому графіку зображено, що протягом січня — вересня рівень збору коштів з ринку зріс із 75 відсотків до 93 відсотків. Це дуже важливо, тому що якщо немає збору коштів з ринку (неважливо, який тариф), він просто не наповнюється, станції не отримують коштів, не мають за що ні купити вугілля, ні відремонтувати свої станції. Тому основна робота і міністерства, і регулятора НКРЕ була направлена на збільшення рівня сплати коштів промисловими споживачами передусім.

Ну, і ви бачите, що я спеціально показав основних боржників— водоканали. Дуже велика проблема збирати кошти з водоканалів. Законодавчо їх не можна відключити, на них немає впливу, місцеві ради їх підтримують у тому, що вони не платять.

Ми підготували проекти законодавчих актів, і є прохання до вас: будь ласка, підтримайте нас у намаганні збільшити збір коштів з водоканалів. Ми пропонуємо запровадити можливість вводити так звані розподільчі рахунки для водоканалів для того, щоб кошти, які надходять від кінцевих споживачів, не залишалися у водоканалів і були витрачені на щось інше, а автоматично були заплачені за електричну енергію, спрямовані на зарплати тощо. Це дуже важливо. На даний момент такий механізм — єдиний, який може дати можливість збільшити збір коштів з ринку.

Тому ще раз хочу наголосити: будь ласка, не вірте тим, які говорять, що ми не готові. У тепловій генерації повною мірою профінансований тариф, тариф покриває собівартість, збір коштів достатній для того, щоб провести ремонти, підготуватися до опалювального сезону і закупити пальне, яке їм потрібне.

Ще буквально кілька слів щодо газу. Наступний слайд. Ситуація з газом подібна. Споживання газу в цьому році скоротилося суттєво — на 20 відсотків — в основному за рахунок промисловості, енергоефективності і все-таки через падіння економіки. Але хочу вас запевнити в тому, що перший ефект від покращення умов, тобто покращення енергоефективності, уже є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки вам ще потрібно часу? 2 хвилини? Будь ласка.

ДЕМЧИШИН В.В. На сьогодні запас газу в сховищах становить 15,1 мільярда кубічних метрів. Тобто від минулорічного рівня запасів ми відстаємо дуже незначно.

Основна проблема — це, дійсно, фінансування. На даний момент не було коштів. Ми провели велику роботу із західними фінансовими інститутами, і наразі є впевненість у тому, що найближчим часом у достатньому обсязі надійдуть кошти для того, щоб закупити додатково 2 мільярди кубічних метрів газу. Це дасть можливість стабілізувати, забезпечити достатній запас для гарантування транзиту і гарантування того, що протягом опалювального сезону не буде браку газу в наших сховищах.

Прошу показати наступний слайд. Це розрахунки. На жаль, у газовому сегменті рівень розрахунків трохи гірший, ніж на ринку електричної енергії. Зараз, наприклад, є суттєва проблема — закачування газу. Немає коштів. Ми ходимо, просимо іноземних фінансистів надати кошти. При цьому рівень розрахунків за газ становить всього-на-всього 82 відсотки. Тобто 18 відсотків споживачів не платять за газ. Це суттєва проблема. Є такі учасники ринку, як облгази, які на сьогодні заборгували більше 3 мільярдів гривень за газ, не розрахувалися з "Нафтогазом України", є компанія "Київенерго", яка не заплатила 2 мільярди. За ці кошти можна було б купити 2 мільярди кубічних метрів газу, якого нам не вистачає. Але, на жаль, ці кошти забрати у боржників неможливо. Це приватні компанії.

Тому ще раз наголошую, що будь-яке покращення збору коштів з ринку суттєво збалансує ринок і дасть можливість підготуватися до опалювального сезону. Але в будь-якому разі на сьогодні, не очікуючи теплої зими...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам потрібно ще 30 секунд чи більше?

ДЕМЧИШИН В.В. Буквально остання фраза.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ДЕМЧИШИН В.В. Просто я хочу вас запевнити в тому, що ми готові до опалювального сезону і не розраховуємо на теплу зиму. Ми розуміємо попит і пропозицію в деталях. На даний момент є ресурси, кошти, запаси для того, щоб пройти цей опалювальний сезон без проблем.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, шановні колеги, зараз відводиться 30 хвилин на запитання народних депутатів до членів Кабінету Міністрів України. Я прошу підготуватися до запису. Прошу провести запис і нагадую, що передбачається 1 хвилина на кожне усне запитання та по 2 хвилини — на відповіді на запитання. Будь ласка.

Мушак Олексій Петрович. Увімкніть мікрофон.

МУШАК О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановні колеги, у мене питання до представника Міністерства фінансів.

Перше. 15 вересня до Верховної Ради має бути поданий проект Бюджетної резолюції. Мені здається, що цей парламент повинен врешті-решт вперше за роки незалежності України прийняти бюджет згідно з процедурою, щоб там було все чітко виписано, розраховано, щоб не було так, як минулого разу, коли вночі 28 грудня ми голосували за якісь віртуальні обіцянки.

Друге. Насправді для того, щоб запустити економіку, нам необхідно суттєво зменшити податкове навантаження. Вчора ми підвищили соціальні виплати. Це прекрасно. Але мені дуже хотілося б почути відповідь на таке питання. Прокоментуйте, будь

ласка, як ми будемо приймати новий Податковий кодекс, щоб знову не сталося так, що не зможемо суттєво зменшити податкове навантаження, бо тоді буде касовий розрив.

Дякую.

УМАНСЬКИЙ І.І., перший заступник міністра фінансів України. Дякую за запитання. Хотів би нагадати, що уряд вніс до Верховної Ради проект Бюджетної резолюції, яка його розглянула і взяла до відома. У цій частині ми не порушили норм Бюджетного кодексу і вчасно подали цей проект документа, як і прогноз щодо 2017 і 2018 років. На жаль, тоді голосів на підтримку або якихось інших рішень Верховної Ради не було.

Щодо податкової бази, на якій має бути розрахований проект Державного бюджету. 14 вересня на засіданні уряду було прийнято рішення внести до Верховної Ради проект бюджету на наступний рік, виходячи з чинної податкової бази. Зараз готується пакет змін і створена робоча група спільно з парламентським комітетом, з іншими експертами щодо підготовки проекту Податкового кодексу, на базі якого має бути розрахований проект бюджету на наступний рік. Як тільки ця робоча група завершить свою роботу, ми, безумовно, будемо переглядати проект, який підготували, і перераховувати дохідну частину залежно від запропонованого групою компромісного варіанту проекту Податкового кодексу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Заставний передає слово народному депутату Кодолі. Прошу увімкнути мікрофон Кодоли.

КОДОЛА О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №209, Чернігівська область, політична партія "Народний фронт").

Чернігівщина, фракція "Народний фронт". У мене запитання до міністра енергетики.

Шановний пане міністре, за часів злочинної влади, зокрема, в Чернігівській області були кричущі випадки, коли діти у сільських школах були вимушені навчатися в рукавичках, а батьки збирали кошти для закупівлі дров та вугілля. За прогнозами Гідрометцентру, ця зима буде достатньо холодною, тому які заходи вживаються міністерством, щоб такі випадки не повторювалися? Це перше.

І друге. За станом на 18 вересня спостерігається значне відставання — близько 400 тисяч тонн — накопичення вугілля на електростанціях відносно затвердженого вашим міністерством графіка. Яким чином буде досягнуте виконання планового завдання, адже на 1 жовтня обсяг вугілля на складах ТЕС та ТЕЦ повинен становити 3,2 мільйона тонн?

Дякую.

ДЕМЧИШИН В.В. Я у своєму виступі, мені здається, на ці запитання відповів.

Переконаний у тому, що на даний момент підготовка йде досить активно і протягом наступного місяця буде продовжуватися. Більше того, навіть початок опалювального сезону не перешкоджає тому, щоб у подальшому додатково накопичувати вугілля. Тому протягом листопада це також продовжуватиметься. Я вже говорив, що кошти, достатні для закупівлі, виділено, логістика на даний момент відпрацьована, зрозуміло, хто постачає, коли постачає, які обсяги, договори підписані, цінові параметри відомі, тому цей процес запущений.

Щодо вашого першого запитання. У будь-якому випадку те, чи будуть люди мерзнути, залежить від того, наскільки місцева влада підготувала обладнання в школах до опалювального сезону. Але зі свого боку можу сказати, що газу або вугілля, які споживають їхні котельні, у країні достатньо.

Тому якщо у вас є інформація, що на якихось підприємствах немає вугілля, відсутні ліміти газу, будь ласка, звертайтеся до нас. Ще є місяць для того, щоб ці питання вирішити. І я переконаний, що ми забезпечимо в повному обсязі необхідні запаси і вугілля, і газу.

Дякую за розуміння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Барна Олег Степанович. Будь ласка.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №167, Тернопільська область, партія "Блок Петра Порошенка"). Добрий день! У 1991 році ряд посад педагогічних працівників, а саме вчителя англійської мови і психолога, було включено до переліку посад педагогічних працівників дошкільної освіти, але вони не були включені до постанови Кабінету Міністрів, якою визначений перелік посад педагогічних працівників, робота на яких дає право виходу на пільгову пенсію. Тому я прошу негайно врегулювати це питання, адже воно стосується встановлення соціальної справедливості і відсутності дискримінації серед педагогів у сільській місцевості. Це перше.

Друге. За інформацією голови Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Тимура Хромаєва, через фонд за останніх 1,5 року пройшло більше 400 мільярдів тіньових коштів, частину з яких виведено за кордон. Які заходи здійснює Міністерство фінансів щодо повернення хоча б частини цих коштів в економіку України?

Дякую.

УМАНСЬКИЙ І.І. Дякую за запитання. Ми, безумовно, підтримуємо дії Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, які там зараз проводяться, у тому числі щодо очищення ринку від, скажемо так, неякісних інструментів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розенблат Борислав Соломонович, "Блок Петра Порошенка". Будь ласка.

РОЗЕНБЛАТ Б.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (одномандатний виборчий округ №62, Житомирська область, партія "Блок Петра Порошенка"). Прошу слово передати Сергію Хланю.

ХЛАНЬ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ №185, Херсонська область, партія "Блок Петра Порошенка"). У мене питання до міністра енергетики та вугільної промисловості України Демчишина Володимира Васильовича. 4 вересня 2015 року під час засідання Верховної Ради я звернувся до вас з приводу термінового розв'язання проблеми забезпечення вугіллям та надання відповідних субвенцій споживачам Херсонської області. Вами було надано відповідь, що міністерство забезпечить вугіллям Херсонську область за ціною 1 тисяча 600 — 1 тисяча 800 гривень за тонну в разі надання обласною адміністрацією переліку відповідних контрагентів та складських приміщень. Таку інформацію було надано. Я прошу вас дати відповідь: чи забезпечите ви найближчим часом Херсонську область вугіллям на зимовий період?

А також 4 вересня на пленарному засіданні було озвучено депутатський запит щодо можливої техногенної...

ДЕМЧИШИН В.В. Щодо забезпечення вугіллям регіонів. Минулого разу я вже говорив, що у Міністерства є можливість забезпечувати регіональні представництва, чи це облдержадміністрації, чи це підприємства, які знаходяться у підпорядкуванні

місцевих рад, вугіллям. Я попередив: будь ласка, зверніться до нас із адресами, реквізитами. Ну, це не може бути "на деревню дедушке". Я повинен знати, куди відправляти.

Протягом останнього тижня було декілька запитів. І в мене є документальне підтвердження, що з деякими райрадами і міськрадами, які звернулися, ми відпрацьовуємо це питання. Всі, які відчувають, що не можуть забезпечити себе самостійно, будь ласка, звертайтеся або до "Вугілля України", або до міністерства, і ми обов'язково допоможемо.

Тепер щодо ціни. Я сьогодні говорив про те, що базова ціна енергетичного вугілля знаходиться в діапазоні 1 тисяча 100 гривень плюс ПДВ. Але це вугілля має специфічні характеристики щодо зольності, щодо калорійності, щодо сірки, сама фракція специфічна. Коли ми почали отримувати запити від місцевих підприємств, то побачили, що запити йдуть на дуже специфічні сорти, так зване сортове вугілля. Це велика фракція, дуже низька зольність, висока калорійність. І таке вугілля відповідно в перерахунку до технічних характеристик коштує дорожче. Це не тому, що ринок такий, а тому, що якісні характеристики значно кращі. Ну, і плюс доставка. Якщо ви замовляєте машину, щоб транспортувати, вартість за тонну буде в перерахунку транспортних витрат значно вищою. Тому при великих обсягах закупівлі базових характеристик ви отримаєте ціну не вищу за 1 тисячу 300 гривень, включаючи ПДВ. Але якщо ви замовляєте унікальні характеристики, то це буде інша ціна. Можливо, вона буде вищою. Але це проста математика: кожен відсоток зольності чи калорійності має свою вартість. І це загальноприйняті умови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кужель Олександра Володимирівна. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Дякую. У мене питання до присутнього віце-прем'єра Зубка і міністра енергетики пана Демчишина.

Перше. Ви тут декілька разів чули інформацію, яку ми озвучували, що "Укргазвидобування" постачає газ "Нафтогаз України" за ціною 1 тисяча 900 гривень з ПДВ, а населенню ви продаєте за 7 тисяч 188. Поясніть, будь ласка, що це за економія? Обґрунтуйте, за що ми тримаємо "Нафтогаз України", який наприкінці року знову буде збитковим? Чи не вважаєте ви, що цю прокладку треба анулювати?

Друге. Ви нічого не сказали про експорт електроенергії, який здійснює монополіст, тільки за дешевшою ціною, ніж ви постачаєте електроенергію населенню.

І третє. Дайте слово, враховуючи всі ваші показники, що в опалювальний сезон ви не робитимете віялові відключення і що температура у будівлях не буде такою, яку зараз розкручують — 14-15 градусів...

ЗУБКО Г.Г. Почну з останнього питання, щодо норм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хвилину, депутат не завершила запитання. Додайте ще 10 секунд, будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В. ..щоб температура була не менше 18 градусів. А то ви зараз поширюєте інформацію про 14–16 градусів, і люди просто з жахом чекають холодної...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Відповідайте, будь ласка.

ЗУБКО Г.Г., віце-прем'єр-міністра — міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Шановні народні депутати! Я хотів би ще раз сказати, що чутки поширюють передусім народні депутати та інші люди. На сьогодні немає жодної постанови Кабінету Міністрів, якою встановлюється зниження температури з 18 до 16 градусів. Тому хотів би всіх заспокоїти і припинити будь-які подальші розголоси з цього приводу.

Будь ласка, Володимире Васильовичу.

ДЕМЧИШИН В.В. Я спочатку відповім на запитання щодо експорту електричної енергії. Експорт, справді, здійснюється. На сьогодні з Бурштинського острова, який діє у відокремленому від енергетичної системи України режимі, до Європейського Союзу постійно експортується 500 мегават потужності. Це приблизно 13–15 мільйонів кіловат щоденно. На даний момент у цьому регіоні, оскільки від діє відокремлено, достатньо вугілля для того, щоб підтримати споживання. Якщо ми побачимо, що відбувається спрацювання вугілля і не здійснюється його поповнення, то однозначно експорт буде обмежуватися. На сьогодні експорт цієї електричної енергії відбувається без будь-яких субсидій за ринковою ціною, яка є вищою, ніж в Україні. Це економічні відносини, і договір точно економічно доцільний для цього виробника.

Тепер щодо газу. Обсяги видобування газу "Укргазвидобуванням" суттєво зменшуються. Для того щоб збільшити видобування газу в Україні і не платити грошей ні росіянам, ні європейцям, нам потрібно вкладати кошти у видобування. Про це ми сьогодні ще поговоримо. Але кошти, які потрібні, досить великі.

Собівартість українського газу — далеко не 500 гривень, як ви всі рахуєте, і про це можна говорити у деталях, у цифрах. А чи достатньо українського газу для споживання українськими споживачами? Хочу вам зараз сказати, що ні. Ви забуваєте про те, що за пільговою ціною газ постачається теплокомуненерго для

споживання населення. На сьогодні це приблизно 6,8 мільярда кубічних метрів. Це висотні будинки. Плюс 14,5 мільярда, які споживаються населенням на території України. А видобуваємо ми близько 13 мільярдів. Тому цього газу зовсім недостатньо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підлісецький Лев Теофілович, "Об'єднання "Самопоміч".

ПІДЛІСЕЦЬКИЙ Л.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Фракція "Самопоміч". У мене питання до пана міністра енергетики, звичайно.

Дякую вам за хороший, підготовлений виступ, але в мене є одне зауваження. Успіх атомної енергетики, на жаль, зовсім не впливає на віялові відключення, оскільки це стабільна електроенергія. Забезпечити відсутність відключень може тільки гідроі теплова енергетика.

На жаль, стимулююче ціноутворення застосовується Національною комісією абсолютно неправильно. Ми спостерігаємо занадто повільне підвищення тарифів на теплову електроенергію, але абсолютно незрозуміле підвищення тарифів для обленерго, "Укренерго", коли фактично збільшують тарифи для людей, і всі ці кошти ідуть у кишені олігархів. Поясніть...

ДЕМЧИШИН В.В. Я хотів дати загальну відповідь. Міністерство разом із суб'єктами ринку розробило два законопроекти. Закон "Про ринок природного газу" прийнято, і ми підготували проекти всіх супутніх законів, які потрібно прийняти найближчим часом для того, щоб цей закон почав діяти з 1 жовтня. Тому прошу вас підтримати такий закон.

Крім того, ми розробили проект Закону "Про ринок електро-енергетики".

Такі два закони повинні поміняти фундаментальні відносини між суб'єктами електроенергетики і газового ринку. Це дасть можливість боротися з монополіями, які є на цьому ринку, і зменшити вплив олігархів і на цей ринок.

Тому я вас дуже прошу для того, щоб ви потім не коментували і не говорили, що десь когось там притискають: потрібно переходити до ринкових відносин в енергетиці. А це можна зробити тільки законодавчим чином. Тому, будь ласка, доопрацьовуйте проекти законів, читайте їх. Ми їх презентували публічно і в комітеті. Підтримайте ці законопроекти, і ми будемо міняти ситуацію на ринку як електричної енергії, так і газу.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Костенко Павло Петрович передає слово Корчинській. Будь ласка.

КОРЧИНСЬКА О.А., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний Кабінете Міністрів! Ви зараз бачите каски. Їх розмалювали діти, котрі побороли рак. У них були лейкемія, лімфома. Але зараз в Охматдиті є десятки і сотні дітей, котрі потребують допомоги. Ми вчора думали, чи показувати вам справжнє горе, коли вам показують шоу (Демонструє зображення дитини). Цього хлопчика звати Діма, йому 10 років. У нього пухлина. А в підвалі Охматдиту зараз знаходиться обладнання — прискорювач, який врятував би йому життя. Але нам доведеться шукати більше 100 тисяч євро, щоб дати йому шанс.

Шановний Кабінете Міністрів, ми благаємо, вимагаємо: розблокуйте тендери, виберіть, будь ласка, компанію щодо добудови Охматдиту! Добудуйте! Дайте цим дітям шанс на життя! Не звикайте, не будьте байдужими до цих дітей! Ця біда стосується всіх нас. На цьому місці можуть бути наші діти!

Я вас дуже благаю: дайте шанс цим дітям на життя! Добудуйте Охматдит. Ви...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд для завершення.

КОРЧИНСЬКА О.А. Тут присутні члени міжфракційного об'єднання "За добудову Охматдиту". Я думаю, що зараз всі депутати готові підтримати дітей України (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хтось даватиме відповідь? *(Шум у залі)*. Павло Кишкар, 10 секунд. Увімкніть мікрофон.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Шановні друзі! Дорогі вороги! Ми знаємо про негативні впливи деяких народних депутатів на процес вибору компанії, яка буде завершувати будівництво Охматдиту.

Звертаюся до них, бо впевнений, що ці люди знають, про кого я говорю. Зупиніться! Це не те питання, де ви можете заробляти гроші!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЗУБКО Г.Г. Шановні народні депутати! Я хотів би зараз трохи відкрити завісу щодо цієї історії і звернутися передусім до всіх тих, хто захищає дітей і дійсно хоче їм допомоги. Необхідно, щоб дві чи три групи, що борються за добудову, за те, щоб виграла та

чи інша компанія, які через Антимонопольний комітет блокують добудову Охматдиту, між собою просто вирішили і подумали про здоров'я дітей. І питання не в тому, як добудувати, а як припинити торги навколо дитячого здоров'я. І це те питання, на яке повинні звертати увагу насамперед народні депутати (Шум у залі).

На наступному тижні Прем'єр-міністр запропонував зібрати "круглий стіл", на який запросити всіх: і опікунську раду, і тих, які будували, і тих, які витратили там мільярди коштів, і тих, які пропонують за рахунок інвестицій, технологій добудувати цю структуру, — вислухати і назвати тих, які через Антимонопольний комітет блокують вирішення цього питання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Спориш Іван Дмитрович, "Блок Петра Порошенка". Будь ласка.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ №15, Вінницька область, партія "Блок Петра Порошенка"). "Блок Петра Порошенка". Прошу передати слово Сергію Березенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Березенко. Будь ласка.

БЕРЕЗЕНКО С.І., народний депутат України (одномандатний виборчий округ №205, Чернігівська область, партія "Блок Петра Порошенка "Солідарність"). "Блок Петра Порошенка". Шановні члени Кабінету Міністрів! Наступна зима для мешканців Чернігова може стати найхолоднішою за всю історію. Це пов'язане з тим, що є серйозні проблеми щодо підготовки до опалювального сезону з боку ПАТ "Облтеплокомуненерго", що більшу половини міста забезпечує теплом.

Дуже приємно, що тут є пан Демчишин і пан Вовк. Я хотів би, щоб вони звернули увагу на цю проблему, оскільки на сьогодні накопичилися борги за попередні періоди. Через ці борги "Облтеплокомуненерго" постійно ставлять у ситуацію, що їх відключать від постачання газу. Ця ситуація може загостритися найближчими днями. Отже, я просив би вас розібратися з цією проблемою, яка була спричинена в тому числі…

ГОЛОВУЮЧИЙ. 10 секунд, будь ласка.

БЕРЕЗЕНКО С.І. ...і розглянути можливість прийняття постанови, якою передбачити отримання газу підприємствами, що не мають поточної заборгованості. Це могло б вирішити питання. Або внести зміни до постанови №217 на міжопалювальний період.

ДЕМЧИШИН В.В. Дуже важко говорити, коли мова йде про теплокомуненерго. Чому? Тому що ми розуміємо, що це постачальник тепла в опалювальний сезон, обсяг якого не можна змінювати. Але є суттєва проблема. Ці теплокомуненерго протягом років накопичили величезні суми боргів перед "Нафтогаз України". Газ отримували, але за нього не розраховувалися. Борги становлять 33 мільярди. Я сьогодні показував це. Тобто на теплокомуненерго — більше 8 мільярдів. Це величезні суми.

Тож коли ми по всьому світу шукаємо кошти для того, щоб закачати додатково 2 чи 3 мільярди кубічних метрів газу, якраз оці підприємства і є основними проблемними учасниками, які не дають нам коштів для того, щоб нормально входити в опалювальний сезон. Але ми розуміємо, що ці проблеми треба розв'язувати. І тому щодо тих, які принаймні розраховуватимуться за поточне споживання і за 2015 рік покриють свої борги, будемо приймати рішення, звичайно, на політичному рівні, щоб поновити їм постачання газу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Долженков Олександр Валерійович.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Опозиційний блок"). Передаю слово Сергію Анатолійовичу Матвієнкову.

МАТВІЄНКОВ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №57, Донецька область, самовисуванець). Округ №57, Мариуполь. У меня вопрос к Абромавичусу. Уважаемый господин министр, вчера все наблюдали ситуацию, как парламент дружно поддержал реструктуризацию задолженности, которую имеет сегодня правительство Украины. Но мы прекрасно знаем и ситуацию — дыра в бюджете около 50 миллиардов долларов. Ну, даст Международный валютный фонд дополнительно каких-то денег. Разменяли мы где-то 3,5 миллиарда на 17-18 миллиардов, не знаю, на сколько. Но вопрос: когда мы увидим конкретную комплексную программу пополнения доходной части бюджета? Как мы планируем поднимать экономику? Потому что в конечном итоге то, что мы сделали. — это тактический ход для того, чтобы уйди от дефолта, чтобы отойти от края пропасти. Как мы будем конкретно решать вопросы пополнения доходной части бюджета? Какими конкретными отраслями? Это первый вопрос.

И второй, более конкретный вопрос (я задавал этот вопрос вам, Премьеру) относительно "Азовмаш". Мы наведем в конце концов порядок с руководством этого...

ЗУБКО Г.Г. Зараз я передам слово міністру економіки з приводу інструментів.

Що стосується "Азовзагальмашу". Ви знаєте, що на сьогодні підприємство практично покинуте тими власниками, які брали на себе зобов'язання, і залишився тільки трудовий колектив, який намагається щось зробити.

Що робить уряд для "Азовзагальмашу"? Це пошук нових ринків. І можливо, ви знаєте, що Туркменистан уже направив пропозицію про закупівлю 100 цистерн в "Азовзагальмашу". Проводяться ще переговори з Казахстаном, з Іраном. Є група, яка працює з "Азовзагальмашем" щодо переговорного процесу, щодо пошуку нових ринків. Можете з ними поспілкуватися.

АБРОМАВИЧУС А. Большое спасибо за вопрос. Дыра в бюджете не 50 миллиардов долларов, как вы сказали, а намного меньше.

Что касается экономической ситуации. Прежде всего правительство и Национальный банк занялись макроэкономической стабилизацией. На протяжении последних шести месяцев наблюдается стабильный курс национальной валюты. Первый раз за больше чем три года наблюдается уже маленький, с низкой базой рост промышленного производства. В стране уже началась дефляция, мы ушли от высоких темпов инфляции.

Следующее, что от правительства нужно ожидать. Чтобы дать толчок экономике, нужно обязательно снижать процентные ставки на кредиты. То, что депутаты приняли законы о реструктуризации валютных кредитов, конечно, не придает стабильности, это дестабилизация макроэкономической ситуации. 95 миллиардов гривен вы хотели наложить на банки. Как банки после этого будут кредитовать? Слава Богу, этого не случилось.

Ожидаем налоговую реформу, в том числе от парламента, от Министерства финансов. Хотелось бы сказать, что вроде бы достигли договоренностей с Председателем Верховной Рады, что 13 октября будет пленарный день, посвященный экономике, дерегуляции, и вместе с законопроектами Кабмина будут голосоваться депутатские законопроекты об антимонопольном законодательстве, частном, государственном партнерстве, об индустриальных парках и целый перечень законопроектов о дерегуляции.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І останнє запитання від Юрика Тараса Зіновійовича, "Блок Петра Порошенка". Будь ласка.

ЮРИК Т.З., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №165, Тернопільська область, партія "Блок Петра Порошенка"). Прошу передати слово народному депутату Олегу Барні.

БАРНА О.С. Дякую. Я прошу дати відповідь щодо посад педагогічних працівників, яких не включили до переліку тих, хто має право виходу на пільгову пенсію, хоча вони були включені до переліку посад педагогічних працівників дошкільної освіти. Це вчителі англійської мови і психологи.

І звертаюся до вас з проханням розробити ефективнішу програму кредитування населення щодо енергозберігаючих заходів. Зараз за урядовими програмами надаються кредити із частковою компенсацією вартості на утеплення і заміну котлів, але вони не дуже ефективні. Тому прошу вас негайно вжити заходів щодо розробки місцевих вугільних, торфових родовищ, зокрема Шумського у Тернопільській області, що дасть змогу не тільки зменшити мільярдні витрати бюджетних коштів, а й збільшити кількість робочих місць, розробити нові програми щодо довгострокових безвідсоткових кредитів для населення, щоб люди могли замінити системи опалень.

Дякую.

РОЗЕНКО П.В. Щодо питання про перелік професій. Зараз ми працюємо спільно з Міносвіти над цим питанням. Проте треба чітко зрозуміти, що виключний перелік спеціальностей, які дають право на пільгову пенсію, встановлюється чинним законодавством, а не постановою уряду. Але, безумовно, якщо буде якась

законна можливість врегулювати це на рівні Кабінету Міністрів, ми будемо намагатися це зробити, робота над цим проводиться.

Хоча взагалі питання виходу на пільгову пенсію на сьогодні вже не таке актуальне у зв'язку з тим, що вихід на пільгову пенсію дає людям можливість отримати значно вищу пенсію, ніж та, яка могла бути після виходу на повну пенсію, коли людина має повний страховий стаж і досягає свого пенсійного віку: 60 років — для чоловіків і уже наближаємося до 60 років — для жінок.

Тож питання непросте, неоднозначне, працюємо над ним, і думаю, що найближчим часом дійдемо до якогось рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

"Година запитань до Уряду" завершена. І ми дякуємо уряду за участь у роботі Верховної Ради. Бажаємо вам успішної, плідної роботи на благо України. Дякуємо.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, сьогодні ми маємо розглянути дуже важливі питання порядку денного, зокрема звіт Робочої групи з розгляду питання обґрунтованості підвищення цін/тарифів на енергоносії та комунальні послуги. Зараз ми зможемо отримати цей звіт. У залі є представники уряду. У роботі засідання візьме участь Прем'єрміністр України Арсеній Петрович Яценюк. І таким чином, сподіваюся, що ми проведемо добру дискусію щодо тарифної політики.

Будь ласка, давайте привітаємо Прем'єр-міністра Арсенія Петровича Яценюка *(Оплески)*.

Пропоную побудувати таким чином нашу роботу: 15 хвилин відвести на доповідь голови робочої групи Альони Валеріївни Бабак, далі по 3 хвилини виступатимуть міністр енергетики та вугільної промисловості Демчишин, голова комісії НКРЕКП Вовк,

керівник "Укргазвидобування" пан Прохоренко і керівник НАК "Нафтогаз України" пан Коболєв, потім 25 хвилин виділимо на запитання — і завершимо обговорення цього питання. Немає заперечень?

Альона Бабак. Прошу.

А потім буде запис на запитання.

БАБАК А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Шановні громадяни України! Шановний український парламенте! Шановний Кабінете Міністрів! Дозвольте відзвітувати вам про роботу Робочої групи з розгляду питання обґрунтованості підвищення цін/тарифів на енергоносії та комунальні послуги.

Ця робоча група була створена на вимогу парламентських фракцій та відповідно до доручень Голови Верховної Ради і працювала у квітні-травні цього року. До складу робочої групи увійшли члени головного Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та комітетів з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, представники парламентських фракцій. Групою опрацьований значний обсяг інформаційно-аналітичних матеріалів та статистичних даних, які знаходяться зараз у секретаріаті комітету. Це декілька величезних коробок з даними, звітами, паперами, з якими, я думаю, будь-хто, якщо матиме бажання, може ознайомитися.

Сьогодні я зупинюся не на всіх питаннях, які розглядала робоча група, а виключно на формуванні ціни на газ, тому що це найболючіше питання і саме на нього хотілося б звернути вашу увагу. Законодавством України передбачене використання природного газу для потреб населення з ресурсу товарного газу

власного видобутку ПАТ "Укргазвидобування", а імпортний газ повинен використовуватися для потреб населення в разі недостатності газу власного видобутку.

На підставі тих матеріалів, які ми проаналізували, хочеться сказати, що інформація уряду про необхідність використання обсягів імпортного газу для потреб населення не знайшла підтвердження. У зв'язку із змінами даних щодо закачування та відбору газу власного видобутку в актах ПАТ "Укртрансгаз" та НАК "Нафтогаз України" та через прийняття таких рішень є невідповідності даних щодо залишків у підземних сховищах НАК "Нафтогаз України" та ПАТ "Укртрансгаз". Відсутні також фактичні дані про надходження та розподіл обсягу природного газу в Україні за 2013—2014 роки, тому не можна вважати достовірними оперативні дані НАК "Нафтогаз України". Вони потребують більшого аналізу і перевірки.

Окремо хочу звернути вашу увагу, шановні пані і панове, на показники фінансової звітності НАК "Нафтогаз України" за минулий рік, які підтверджені висновком аудиторів та знаходяться у вільному доступі на сайті компанії. Я цитую: "Аудитори вважають, що частина газу в підземних сховищах в обсязі 4,9 мільярда метрів кубічних має бути відображена в складі необоротних активів, а не у складі запасів, оскільки обсяг газу компанії, який знаходився на зберіганні (звертаю увагу, на зберіганні!) в підземних сховищах газу, протягом останніх років не зменшувався нижче цього рівня. Вартість зазначеного активу становить майже 17,6 мільярда гривень на 31 грудня 2014 року".

Для чого я це кажу? Для того, щоб ви знали, що, за даними бухгалтерського обліку та фінансової звітності, у НАК "Нафтогаз України" обліковувався в наявності газ. І він був товарним. І також, як випливає з аудиторських звітів, він використовувався як об'єкт застави за кредитами компанії. Водночас у процесі аналізу робочої групи представники НАК "Нафтогаз України" в усних поясненнях свідчили про те, що зазначений обсяг газу є недоступним

для використання з технічної точки зору. Зі слів представників НАК "Нафтогаз України", загальний обсяг газу в підземних газових сховищах становить близько 62 мільярдів кубічних метрів. Відповідно співвідношення активного та так званого буферного газу дорівнює майже 50 на 50, 24 мільярди метрів кубічних буферного газу "Укртрансгазу" та 4,9 мільярдів метрів кубічних буферного газу НАК "Нафтогаз України".

У процесі робочої групи ми не аналізували технічних можливостей підземних сховищ газу на предмет обґрунтованості співвідношення обсягів буферного та активного газу, але слід зазначити, що за чинною нормативною базою НАК "Нафтогаз України" не має до буферного газу ніякого відношення. Відповідно до постанови НКРЕ буферний газ — це обсяг газу в сховищі, необхідний для підтримання тиску, який забезпечує технологічну цілісність і ефективну та безпечну експлуатацію цього сховища. Водночас зберігачем газу в сховищах відповідно до українського законодавства є ПАТ "Укртрансгаз". Більше того, обсяг буферного газу — величина постійна, оскільки для зберігача в тарифі на закачування, зберігання та відбір природного газу у підземних сховищах витрати на придбання буферного газу не передбачені.

Отже, ми на сьогодні маємо 4,9 мільярда метрів кубічних газу, які обліковуються у НАК "Нафтогаз України" як активний газ, але вже багато років постійно чуємо, що це буферний газ, хоча він абсолютно не відповідає жодному критерію, який давав би підстави так вважати.

Є невідповідності даних щодо залишків НАК "Нафтогаз України" в підземних сховищах ПАТ "Укртрансгаз". За оперативною інформацією НАК "Нафтогаз України", на 1 січня 2014 року ці залишки становили 7,7 мільярда метрів кубічних, а за даними ПАТ "Укртрансгаз", що є фактично зберігачем, залишки становлять 6,3 метра кубічних. На початок цього року, за даними НАК "Нафтогаз України", залишки НАК "Нафтогаз України" становлять 8,5 мільярда метрів кубічних, а за даними ПАТ "Укртрансгазу" —

7,1 метра кубічних. Різниця становить 1,4 мільярда метрів кубічних. Є й інші дані, наведені в таблицях щодо поточного балансу на 2014–15 роки, які містяться у звіті.

Хочу звернути вашу увагу на те, що формат прогнозного балансу газу України на 2015 рік, який затверджується розпорядженнями Кабінету Міністрів України, також є недостатньо прозорим і чітким щодо інформації про відбір газу власного видобутку із підземних газосховищ. Зокрема, немає інформації в цьому документі щодо відбору газу в розмірі 1,8 мільярда метрів кубічних, що випливає з розрахунків, а в балансі ми його не бачимо.

Зазначаємо також, що в прогнозному балансі на 2015 рік населення поділене на дві підкатегорії: безпосередньо населення та виробники тепла для населення. Хоча в прогнозних балансах за попередні роки ці дві окремі категорії споживачів завжди, виходячи з того, що вони отримують газ з різних джерел, визначалися окремо.

Звертаю також вашу увагу на той факт, що для цілей ціноутворення на газ для населення потребують обґрунтування показники виробничо-технологічних витрат газу та його втрат у трубопроводах. Чому? Тому що Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, коли розраховувала тариф (цей розрахунок міститься у звіті, який вам роздано, це додаток 20) показала, що для потреб населення буде використано 12,8 мільярда кубічних метрів газу власного видобутку, а 8,5 мільярда кубічних метрів газу буде імпортовано.

Водночас постановою Кабінету Міністрів затверджено прогнозний баланс газу, де зазначено, що лише 10,6 мільярда кубічних метрів газу буде використано з ресурсу "Укргазвидобування" для потреб населення, а решта — це виробничо-технологічні витрати та втрати. Тобто ми мусимо з'ясувати, чи це газ, який, дійсно, є в наявності для потреб населення, чи він є втратами.

Хочу зазначити, що у 2013 році ці виробничо-технологічні витрати та втрати становили близько 8,8 відсотка обсягу видобутого та імпортованого газу, цей показник зменшився до 7,3 відсотка у 2015 році.

До складу виробничо-технологічних витрат входять також витрати ПАТ "Укрнафта" в обсязі 338 мільйонів кубічних метрів для виробництва аміаку, які мали б спрямовуватися для потреб населення, але за умови належного законодавства, яке можна було б удосконалити.

Зараз хочу звернути увагу на структуру ціни на газ для населення.

Прошу показати перший слайд. Це витяг з методики Національної комісії про те, що ж враховується при визначенні ціни на газ. Ви бачите, що туди входить безпосередньо середньозважена ціна природного газу як товару, витрати НАК "Нафтогаз України", цільова надбавка, тариф на транспортування, тариф на постачання, податок на додану вартість. При розрахунку також враховується плановий річний обсяг споживання природного газу населенням (звертаю увагу!), встановлений згідно з прогнозним річним балансом надходження та розподілу природного газу в Україні. Визначається він Кабінетом Міністрів України. Я зараз скажу, чому це важливо.

Будь ласка, покажіть наступний слайд. Це таблиця, яка була надана робочій групі Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, яка показує структуру роздрібних цін на природний газ для населення і підприємств теплопостачання. Ви бачите, що ціна на газ становить 5 тисяч 41 гривню в міжопалювальний сезон і в опалювальний сезон за соціальною нормою споживання — 2 тисячі 166,8 гривні. Для підприємств теплопостачання ціна газу становить 1 тисячу 803 гривні.

В Україні населення проживає майже 50 на 50 в багатоквартирних будинках і в приватній забудові. Ті, які проживають у приватних будинках, платять в опалювальний сезон за ціною 2,166, у неопалювальний — 5,41, а ті, які проживають у багатоквартирних будинках, фактично в ціні централізованого теплопостачання оплачують лише 1,803. Це створює негативні передумови для розвитку альтернативної енергетики на базі підприємств централізованого теплопостачання, водовідведення. Чому Національна комісія вибрала цей підхід, жодного пояснення немає.

Тепер давайте подивимося на цю ціну, про яку ми сказали, — 2 тисячі, 5 тисяч, 1 тисяча 800, з чого вона складається. У цій ціні рента з ціни продажу "Укргазвидобування" становить 22 відсотки, витрати НАК "Нафтогаз України" — 69 відсотків і ціна, власне, самого газу для "Укргазвидобування" — 10 відсотків.

Далі. Наступний слайд. Ще більш вражаюча інформація. Якщо ми розкладемо всю структуру роздрібної ціни на газ для населення у відсотках, то 40 відсотків цієї ціни становлять витрати НАК "Нафтогаз України", якими вони повинні фінансувати свою діяльність, а також закупівлю імпортного газу, 39 відсотків у цій ціні — це податки (ПДВ, цільова надбавка, рента), лише 5 відсотків "Укртрансгаз" отримує за транспортування газу, а 8 відсотків — облгази за розподіл та постачання і 8 відсотків — це ціна газу власного видобутку ПАТ "Укргазвидобування".

На сьогодні перед нами стоїть питання певної непрозорості у формуванні ціни на газ, тому що ми бачимо, що ті 40 відсотків у структурі ціни на газ, які отримує "Нафтогаз України", повинні профінансувати, як я сказала, імпорт. А це залежить від того, скільки ми маємо купувати і чи достатньо буде коштів, чи буде дефіцит, також від власних витрат НАК "Нафтогаз України". При цьому ми знаємо, що у 2015 році НАК "Нафтогаз України" згідно зі статтею 19 Закону "Про Державний бюджет України на 2015 рік" за рахунок обміну власних акцій з додаткової емісії на облігації державної внутрішньої позики має отримати 31 мільярд гривень, а також частину різниці в тарифах для теплопостачальних підприємств. Тому ми хотіли б, щоб питання дефіциту коштів НАК

"Нафтогаз України" для покриття різниці в цінах на імпортований газ для виробництва тепла для населення за рахунок доходу, оцієї маржі, яку я показала, було перевірено Кабінетом Міністрів України.

На наступному слайді хочу вам показати, що було для нас надзвичайно великою проблемою при встановленні достовірності отриманих даних. Нам було надано дані про обсяги газу фактично з трьох джерел інформації — НАК "Нафтогаз України", Кабінет Міністрів України, НКРЕКП. Ви бачите, що дані "Нафтогаз України" і Кабінету Міністрів України відрізняються, тому що немає практики затвердження фактичного балансу газу в Україні по закінченні фінансового року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки вам ще потрібно часу? Достатньо буде 5 хвилин? Будь ласка, завершуйте.

БАБАК А.В. Шановні колеги, я розумію, що зараз не всі сприймають такий значний обсяг інформації, але спробую сказати, у чому проблема. Подивіться на останній рядок на цьому слайді. Національна комісія розраховувала ціну на газ, виходячи з того, що населення України споживатиме 14,5 мільярда кубічних метрів газу в 2015 році. Буквально після прийняття рішення Національною комісією виходить розпорядження Кабміну, яким затверджується (ви це бачите на слайді), що населення споживатиме 14 мільярдів кубічних метрів газу, тобто на 0,5 мільярда менше, ніж заклала в розрахунок Національна комісія.

Далі. У процесі робочої групи ми отримали від НАК "Нафтогаз України" дві цифри щодо потреб населення у газі на цей рік: 13,3 мільярда кубічних метрів і 14 мільярдів. Коли вони надали нам дані про 13,3 мільярда, я запитала: звідки 13,3 мільярда, Кабмін показує 14? Вони сказали: ой-ой, ми зараз дамо вам іншу цифру — 14. Але ці всі дані були надані. І ви бачите, що абсолютно різні цифри показані щодо кількості газу, який треба купувати за кордоном: в одному випадку — 2,6 мільярда, у другому — 3,3.

Нацкомісія показала, що загальні обсяги щодо балансу газу, якого потребуватимуть населення і теплоенерго, становитимуть 21,3 мільярда кубічних метрів, а Кабінет Міністрів України показав іншу цифру — 20,8 мільярда кубів газу.

Де правда? На що орієнтуватися? Яких обсягів газу, врештірешт, потребуватиме населення України? Скільки ми повинні закупляти імпортного газу? Робоча група так і не отримала узгодженої інформації щодо цього питання.

Більше того, за результатами першого кварталу 2015 року населення спожило на 10 відсотків менше газу, ніж показав Кабінет Міністрів. Норми споживання газу зменшилися з 6 кубів до 3. Ми не побачили жодного корегування обсягів газу для потреб населення. Щойно міністр Демчишин прозвітував, що споживання газу було зменшено на 20 відсотків. Чому не відбувається перегляду тарифів відповідно до фактичних обсягів споживання газу і потреби в закупівлі імпортного газу?

Шановні колеги, ми, члени робочої групи, наполягаємо на тому, щоб представники Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, як арбітра між усіма учасниками ринку газопостачання — населенням, виробниками, газовиками, державою, виступили сьогодні й чітко надали нам інформацію, необхідно переглядати тариф на газ чи ні, скільки населенню потрібно газу, яке джерело інформації є надійними, і чому ми можемо довіряти. Тому що, на жаль, вся та інформація, яку ми проаналізували, не дає нам можливості впевнено звітувати перед народом України, що дані є підтвердженими і такими, що їм можна довіряти.

Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є така пропозиція, щоб зараз відбулися виступи від фракцій по 3 хвилини. Запишіться, будь ласка, на виступи від фракцій (Шум у залі). Маємо обговорити це питання.

Так, від Радикальної партії... (Шум у залі).

Юлія Володимирівна Тимошенко виступатиме третьою, а четвертим— Юрій Володимирович Тимошенко.

Віктор Галасюк, Радикальна партія. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загально-державний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Дякую. Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги народні депутати! Я хотів би звернути увагу на виступ міністра економіки. Якби стільки уваги, як приватизації, приділялося створенню робочих місць, залученню інвестицій до країни, створенню привабливих умов!

Ось ми кажемо, що приватизацію треба провести якнайшвидше, і це розв'яже наші проблеми, дасть нам 17 мільярдів гривень.

Перше. У якій успішній країні світу приватизація розглядається як спосіб наповнення бюджету? Та приватизація — це спосіб знайти ефективнішого власника, який сплачуватиме більше податків, створить більше робочих місць, який інвестуватиме ті кошти, яких немає в держави! А якщо підприємство працює неефективно, тому що там менеджмент не ефективний, так треба просто той менеджмент змінити, відібрати його на справжньому відкритому конкурсі, показати керівникам вимоги до них, провести ці конкурси публічно на камери, зафіксувати в протоколах.

Давайте подивимося, яка частина державної власності в Україні. Ви знаєте, який внесок державних підприємств до ВВП України? Я вам скажу: 10 відсотків. А знаєте, який у Європі, у країнах ОЕСО? Я вам також скажу: 15 відсотків. Так що, може, головне наше завдання — все-таки не розпродати все, що ми маємо, а організувати чіткий контроль і аналіз того, що є?

Я звернувся із запитом до Міністерства економічного розвитку щодо показників діяльності тих підприємств, які пропонується виключити з переліку запропонованих до приватизації.

Це 1 тисяча 238 підприємств. Ви знаєте, щодо скількох підприємств взагалі немає показників фінансової звітності, я вже не кажу про стратегію розвитку? Щодо 804!

Так ось вам відповідь на запитання, що перед тим, як щось пропонувати парламенту продавати, треба розібратися з тим, що це таке.

Друге. Треба подивитися, де держава може поміняти менеджмент і забезпечити ефективного власника, а там, де не може, де потрібен стратегічний інвестор, де потрібен вихід на закордонні ринки і таке інше, то там потрібно, безумовно, проводити приватизацію.

Фракція Радикальної партії виступає за приватизацію, але економічно обґрунтовану, прозору, в інтересах країни, бо це наші з вами інтереси, щоб більше було податків до державного бюджету, щоб забезпечити більшу зайнятість.

А де аналіз ефективності існуючих підприємств, окрім найбільших 50? А де аналіз ефективності впливу на зайнятість? А де аналіз виконання інвестиційних зобов'язань?

Так що, шановні колеги, краще б з таким завзяттям, як до приватизації, займалися б створенням привабливих інвестиційних умов, щоб українські інвестори не тікали за кордон і щоб ще закордонні приходили в Україну, щоб Україна перетворилася на справжній виробничий майданчик Європи, щоб ми робочі місця у себе створювали, щоб проблему рекордного безробіття, яке є, — 1 мільйон 700 тисяч осіб, ми розв'язали спільно. І це є надзвичайно важливим питанням...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, будь ласка, 10 секунд.

ГАЛАСЮК В.В. ...економічної стратегії, наявності програми соціально-економічного розвитку країни, а не якоїсь концепції на п'ять сторінок, написаної на коліні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Борислав Соломонович Розенблат.

РОЗЕНБЛАТ Б.С. Шановні друзі! Шановні колеги! Український народе! Сьогодні багато запитань ставиться в суспільстві про тарифи. І я погоджуюся з тим, що їх треба обов'язково знижувати. Але за рахунок чого ми повинні це робити? У Комітеті з питань промислової політики і підприємництва та в Комітеті з питань ЖКГ ми маємо про це багато розмов. Я хочу звернутися, щоб усі почули, що найважливіше для нас на сьогодні — здійснити в країні масштабну енергоефективну революцію, яка дасть змогу робити все для того, щоб зменшувати обсяги використання газу (Оплески).

Я хочу знову нагадати цифри. За 25 років незалежності Польща — країна, на яку ми орієнтуємося, знизила практично у два рази обсяги використання газу. Вони витрачають усього 18,5 мільярда кубічних метрів на всю свою економіку, а також на житлово-комунальні послуги. Україна, на жаль, за ці роки зменшила лише на 10 мільярдів кубічних метрів — з 56 до 47.

Ми не можемо так далі жити і казати, що наші комунальні підприємства повинні працювати в збиток. Ми повинні зробити все для того, щоб наповнювати робочі місця, щоб наповнювати місцеві бюджети, створити можливості для того, щоб працювали наші підприємства. І за рахунок, повторюю, тільки того, що ми ремонтуватимемо наш комунальний фонд, що робитимемо все для того, щоб споживати менше газу й енергетики, ми можемо знизити тарифи. Це єдиний шлях нашої країни. Без цього все, що ми казатимемо, нічого не варте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко, "Батьківщина". Будь ласка. ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Ви знаєте, шановні колеги, що в парламенті і в суспільстві вже давно дискутується питання, чи обґрунтовані ціни на газ для людей установили уряд і Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Сьогодні ми заслухали звіт робочої групи Верховної Ради щодо обґрунтованості ціни на газ і, як наслідок, тарифів на тепло, на гарячу воду. Я хочу подякувати керівнику робочої групи Олені Бабак від "Самопомочі" і всім, хто працював у цій групі. Тому що професійно і чітко проаналізовано кожну цифру (Оплески).

Головний висновок, який керівник робочої групи зробила на початку своєї доповіді, — що не підтверджується необхідність використання імпортованого природного газу для потреб населення, тобто вистачає українського газу. Це ключове питання при встановленні ціни на газ для населення і, як наслідок, тарифів на тепло. Тому що від того, чи буде достатньо українського газу, залежить, чи буде ціна на газ для людей 7 тисяч 188 гривень, чи буде вона такою, за якою сьогодні цей газ державне підприємство "Укргазвидобування" продає НАК "Нафтогаз України" з податком на додану вартість, — 1 тисяча 900 гривень. Різницю відчуваєте.

І тому я хотіла б також із звіту робочої групи процитувати вам статтю 10 Закону України "Про засади функціонування ринку природного газу", де чітко визначено, що продаж усього товарного природного газу, видобутого на підставі спеціальних дозволів на користування надрами в межах території України, тобто українського газу, застосовується для формування ресурсу природного газу для потреб населення.

Це не факультатив. Це норма закону, яку зобов'язані виконувати уряд і Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Іншими

словами, за розрахунками потрібно, щоб для населення було спрямовано 16,2 мільярда кубічних метрів газу, а реально уряд своєю постановою віддає лише 10,6. Ось де корупція! 5,6 мільярда кубічних метрів українського газу не віддано населенню, а віддано імпортований газ. Через це люди платять замість 1 тисячі 900 гривень 7 тисяч 188.

Заяву про злочин до Генеральної прокуратури за корупцію подано. Винні повинні бути притягнуті до відповідальності. Ціна газу для населення мусить бути встановлена на рівні 1 тисячі 900 гривень без посередництва НАК "Нафтогаз України" напряму в "Укргазвидобування" і "Укрнафти". Якщо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд. Завершуйте, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Якщо цього не буде зроблено, треба всіх посадових осіб, які причетні до використання українського газу на корупційній основі, притягнути до кримінальної відповідальності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрій Володимирович Тимошенко, "Народний фронт". Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №88, Івано-Франківська область, політична партія "Народний фронт"). Друзі, я скажу глобальніше. Хочу запропонувати просто геніальне рішення, як нам вийти з цієї ситуації, що склалася в державі, і зажити щасливим і багатим життям, образно кажучи, буквально із завтрашнього дня.

Подивіться, у чому проблема. Уявіть собі, що ви хочете збудувати будинок, найняли найкращого бригадира, але сказали

йому: я не хочу давати заробити чужим, а хочу дати своїм. Тому візьми у свою бригаду моїх родичів і друзів: маляром — Васю, плиточником — Петю, столяром — Грицька. Розумієте, крім того, що вони хороші "ребята", руки в них отакі, і вони ніколи такої роботи не виконували. Звісно, що добра з такої будови не чекати, буде повний хаос, дуже повільна і неякісна робота.

Те саме, друзі, український парламент зробив з Арсенієм Петровичем Яценюком, коли не дав йому змоги підібрати самому собі команду кращих із кращих фахівців з цілої України, а нав'язав за своїми політичними квотами якихось політиків, зовсім не фахівців, і зобов'язав його з цими часом дуже недолугими політиками розбудовувати і рятувати державу.

Достатньо нам тільки відмовитися від цієї ганебної практики і дати волю Арсенію Петровичу розпустити оцей Кабмін, залишивши, на його погляд, найдостойніших, і набрати нових справжніх фахівців, за яких він відповідатиме головою, у кому він впевнений на всі 100 відсотків, і я вам гарантую, друзі, — відразу все і оживе, і зацвіте, і зазеленіє.

Не слухайте тих лжепророків, які травлять його зранку до вечора не заради добра українського народу, а виключно тільки заради того, щоб самим посісти його місце. Але добра від того не буде.

На моє особисте переконання, економіка в нашій державі в цій війні вистояла завдяки не парламенту і навіть не Кабміну, а виключно завдячуючи генію Арсенія Петровича (Шум у залі). Це він склав і придумав годинниковий механізм нашої економіки, що дало змогу нам вистояти. Це його ідея. А ті лжепророки здатні лише робити популістські заяви: то коліщатка в цьому механізмі завеликі, а то замаленькі, а давайте його поміняємо, навіть не уявляючи, чи те коліщатко підійде до цього механізму, чи ні. Ще раз кажу, давайте... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, 20 секунд.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Щодо газу. Будь його воля, і він сам вирішить без КПП, без нікого. Можна закликати міжнародного аудитора і навести порядок у цій галузі теж.

Дякую.

I головне, постскриптум. Арсеній Петрович — особистий ворог Путіна №1! І мені це в ньому подобається найбільше! Слава Україні! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, виступи від фракцій і груп завершилися.

Зараз виступатиме міністр енергетики. Колеги, давайте відведемо 3 хвилини на виступ і 5 хвилин на відповіді на запитання. Домовилися? (Шум у залі).

Продовжуємо засідання. Записуєтеся і задаєте запитання. Будь ласка, пане міністре.

ДЕМЧИШИН В.В. Шановні колеги, 3 хвилини насправді дуже мало для того, щоб проаналізувати це питання, але хочу вам зразу сказати, що з пані Бабак ми провели досить багато часу, розглядаючи її питання, надаючи матеріали, аудиторські звіти. А також більшість з вас бачили звіт "великої четвірки" щодо тарифів, методології розрахування і проведених розрахунків. І вони все-таки говорять про те, що розрахунки проведені правильно. Тому перш ніж перейду до деталей, зразу хочу сказати, що насправді відповідь одна: на даний момент підстав для перегляду немає. Звичайно, я зараз повернуся до того, за яких умов цей перегляд можливий, але на даний момент розрахунки проведені правильно.

Я згодний, до речі, з Юлією Володимирівною, що наші енергетика, газовий сектор замонополізовані, і нам треба переходити до прямих контрактів: споживач — виробник *(Оплески)*. Ми підготували новий законопроект, який прийнято як закон. Сьогодні ми готові внести зміни до інших законів, що дасть можливість

набрати чинності цьому закону. Тому, колеги, у вас є можливість з 1 жовтня почати в газовому секторі жити по-новому, поміняти правила, відносини між суб'єктами. Тож голосуйте за цей законопроект. Маю надію, що він все-таки сьогодні розглядатиметься.

Тепер щодо цифр. Ми бачили, що є запитання щодо цифр, які не збігаються. Звичайно, коли є факт і є план, цифри не можуть збігатися. Коли ви говорите, що деякі питання не досліджені, то, на жаль, вибачте, ми надавали всю інформацію, яку могли і яка є наявною. Тому можна було прояснити всі питання.

А насправді питань не дуже багато. Всього-на-всього цікавлять такі цифри — обсяг видобування "Укргазвидобування", імпорт і споживання, яке йде для населення у вигляді газу, і газ, який споживається теплокомуненерго. Тобто чотири величини. I ми щодо цих чотирьох величин розуміємо, що, на жаль, як уже сьогодні говорили, за рахунок неефективності нашого споживання немає достатньо газу, який ми могли б у себе в Україні добувати і споживати його, використовувати для населення. Тобто ми купуємо в росіян 8 мільярдів кубічних метрів газу для того, щоб забезпечити населення, платимо їм зараз за ціною контракту 260-280 доларів. За ціною 240 доларів ми, на жаль, поки що не купуємо. Якщо ціна далі знижуватиметься і нам все-таки вдасться провести переговори, які ми вже давно почали, і переконати "Газпром" у тому, що ринкова ціна не 270 чи 280, а все-таки нижче 230 доларів, це буде, дійсно, можливість про щось говорити, тому що це буде базова...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане міністре.

На запитання відводиться 5 хвилин. Будь ласка, підготуйтеся, будемо ставити запитання, і в контексті відповідей... *(Шум у залі)*.

Пане міністре, залишайтеся на трибуні. Якщо це не ваша тема, ви скажете.

Записуйтеся, колеги, на запитання.

Володимир Парасюк.

ПАРАСЮК В.З., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №122, Львівська область, самовисуванець). У мене маленьке запитання, яке стосується мого округу. Я обирався від Жовківщини, де на території однієї із сільських рад інвестори знайшли коксоване вугілля. Пане міністре, я вам хочу сказати, що вони запросили компанії, які перевіряли це вугілля, і давно направили листа до вашого міністерства, щоб ви підтвердили і дали дозвіл на видобування. Але особисто мені люди, які вкладають гроші в це підприємство, сказали, що ви не вірите, що на Західній Україні є коксоване вугілля.

Я не буду вам ставити запитання, а хочу сказати: найгірше, що є для вугільної галузі, — це є ви, і вже пора піти геть звідси! Дякую.

ДЕМЧИШИН В.В. Щодо вугілля на Західній Україні. Хочу сказати, що, дійсно, є така компанія "Lubel Coal Company", яка має відведені запаси і може добувати. Але для того, щоб добувати це вугілля, потрібно вкласти 1 мільярд доларів США. У власників цієї ліцензії таких коштів немає. У міністерства також немає. Більше того, на даний момент ми займаємося тільки газовим вугіллям, а металургійне вугілля, коксове вугілля — це приватний сектор. Тому якщо у приватного власника цієї ліцензії є кошти і бажання видобувати, ми йому тільки посприяємо в будь-якому випадку. Але якщо він хоче, щоб ми йому надали якусь державну підтримку, виділили кошти з бюджету, надали якісь податкові пільги, інші...

А щодо вугільної промисловості я вже не раз говорив, що основна проблема у відсутності коштів для видобування. Видобування протягом цього року зменшилося на більш ніж 30 відсотків. Зменшення обсягу негативно впливає на собівартість. Тому без коштів, які треба вкладати в шахти на модернізацію обладнання, переоснащення, підготовку лав до видобування, немає перспективи. Тобто без виділення коштів на вугільну промисловість, вона не

життєздатна. Тож, колеги, це також питання до вас. Будь ласка, зрозумійте, це 52 тисячі працівників і їхніх сімей у різних регіонах України, у східних і західних, які потрібно підтримувати. Ми протягом... (Шум у залі).

Правильно. Тому що в цьому році на підтримку виділено нуль коштів. Без субсидій...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дякую за вашу відповідь.

Далі хто був записаний на виступ? Іван Крулько, Григорій Немиря і Рябчин.

Іван Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Фракція "Батьківщина". Шановний пане міністре, ми уважно слухали виступ колеги з іншої фракції, який казав, що всі міністри заважають працювати Прем'єр-міністру Арсенію Петровичу. Я хотів би, щоб ви прокоментували і дали відповідь на запитання Арсенія Петровича. Я зараз спробую увімкнути запис.

(Трансляція відеозапису:

ЯЦЕНЮК А.П., Прем'єр-міністр України. Щодо "Нафтогазу". Він вам, напевно, не розказав всієї правди. Він каже про підвищення тарифів, а нехай розкаже правду, що кожний із вас повинен отримувати газ українського видобутку. Тому що населення України споживає 18 мільярдів кубічних метрів газу, а добуваємо ми 20 мільярдів кубічних метрів газу. Ми дуже багата країна. Уряд, правда, дурний, а країна багата, і народ розумний (Оплески).

Кожний громадянин України повинен отримувати цей так званий газ власного видобутку. Його вартість на сьогодні сягає максимум від 70 до 100 доларів залежно від того, де він видобувається. Це не 100, не 200, не 300 і не 500 доларів. Ціна власного українського газу — 70 доларів. Але цей газ вам не віддають. Його продають своїм промисловим підприємствам по 300–400 доларів, а маржу кладуть у кишеню. А потім цю маржу відправляють (до речі, за даними Національного банку, це не наші дані). Беремо статистику і читаємо…)

КРУЛЬКО І.І. І так далі за текстом.

Але запитання таке. Скажіть, будь ласка, якщо газу власного видобутку, як каже Прем'єр-міністр, вистачає, а зараз ми знаємо, що його узагалі потрібно 14 мільярдів кубометрів, то скажіть, будь ласка, чому, українці не отримують газ напряму, а потрібен цей посередник-прокладка у вигляді НАК "Нафтогаз України", яка є абсолютно неефективним державним підприємством? Це перше.

І друге. Коли, врешті-решт, українці отримуватимуть чесну і справедливу ціну на газ, яка має становити 1 тисячу 900 гривень? (Оплески).

ДЕМЧИШИН В.В. Перше. Ціна 1 тисяча 900 гривень— це без вартості транспортування, без інших податків, про які ви забули, без націнок. Ні, перевірте. Тому про це немає сенсу говорити.

Друге. Щодо обсягу споживання. Ви забули про теплокомуненерго, які також споживають газ за пільговою ціною, яка становить менше 3 тисяч гривень. Тож сумарно обсяг споживання населенням становить більше 21 мільярда кубічних метрів, а добуває "Укргазвидобування" менше 13 мільярдів кубічних метрів. Тому різницю 8 мільярдів потрібно замістити дорогим імпортним газом.

Звичайно, є два простих рішення. Це збільшення видобування, але для цього потрібні кошти, необхідно виділяти більше грошей на газовидобування, щоб вони могли бурити і забезпечувати нас своїм газом, сплачувати податки, надавати роботу нашим, місцевим людям замість того, щоб платити гроші росіянам

чи європейцям. Це очевидне питання, згоден, але на даний час такий баланс.

Тому зменшення споживання і збільшення видобування місцевого газу змінить ситуацію на цьому ринку і відповідно збалансує питання вартості газу для населення.

Сподіваємося, звичайно, на те, що нам все-таки вдасться знизити вартість імпортного газу і в обсязі, і в ціні. Але для цього треба пройти опалювальний сезон, і за його результатами, я переконаний, можна буде зробити перерахунки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, у нас ще багато бажаючих виступити. Кожному буде надано можливість поставити запитання.

Сідайте на місце, будь ласка, пане міністре.

Наступним виступатиме керівник НКРЕКП Вовк. Будь ласка, підходьте до трибуни. На виступ відводиться 3 хвилини, а потім 5 хвилин — на запитання і відповіді.

ВОВК Д.В., керівник Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Шановні народні депутати! Шановні присутні! Шановний Голово Верховної Ради! Хочу коротко розповісти вам про встановлені тарифи, чому вони такі були раніше, чому такі зараз.

Усім відомо, що тривалий час тарифи не підвищувалися. Це було політичне табу, тому що попереднє керівництво країни загравало з народом, тримало тарифи на низькому рівні. Все це призвело до того, що всі наші мережі зношені, є великі втрати, і ми й досі використовуємо ту інфраструктуру, яка залишилася нам у спадок від Радянського Союзу.

Врешті-решт, все одно споживачі сплачують реальну вартість цих послуг, тому що компенсація надходить до НАК "Нафтогаз України", сплачуються завищені витрати. Тому єдиним

ефективним рішенням, яке закріплене в Коаліційній угоді, було вирівнювання цін на енергоносії — поступове, поетапне, із запровадженням адресних дотацій незахищеним верствам населення.

Національна комісія саме і рухається в цьому контексті. Нами були прийняті рішення про поетапне (у п'ять етапів) підвищення цін на електричну енергію. На споживачів це вплине досить незначно, 60 відсотків населення споживають 150 кіловат, і ефект на їхні рахунки щомісячно буде лише 17 гривень.

Щодо газового питання. Ціни, які встановлює комісія, визначаються з даних, отриманих від Кабінету Міністрів України, від НАК "Нафтогаз України". З того моменту, як були встановлені такі ціни, ми чули багато критики, яка частково була заполітизованою. Для того щоб зняти всі ці питання, нами було перевірено розрахунок цін на природний газ для потреб населення. І цей розрахунок підтверджено чотирма провідними аудиторськими компаніями (Шум у залі). Якщо ми отримаємо інші дані, необхідні нам для розрахунку... (Шум у залі). Послухайте, будь ласка, уважно.

Якщо ми отримаємо інші дані щодо балансу або щодо вартості газу, яку необхідно було б рекомендувати міністру, ми, звичайно, ці ціни перерахуємо.

Варто відзначити, що в першому кварталі ціна імпортного газу була більше 370 доларів, а зараз досягнуто домовленостей про 250 доларів або навіть менше, якщо вдасться домовитися. Тому Національна комісія має бути безпристрасна і розраховувати ціни виключно виходячи з економічних чинників. Ці чинники визначаються сьогодні в існуючій парадигмі ціноутворення двома факторами: по-перше, це баланс газу, по-друге, це ціни на газ, які своєю чергою складаються з ціни "Укргазвидобування" та ціни імпортного газу. Ціна "Укргазвидобування", якщо ви бажаєте збільшити видобуток українського газу, має бути навіть підвищена, ціна російського газу — зменшена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, 10 секунд. Потім переходимо до запитань.

ВОВК Д.В. Більше того, варто зазначити, що МВФ, Світовий банк усі наші дії підтримують та підтверджують напрям, у якому ми рухаємося, і схвально ставляться до поетапного підвищення цін на енергоносії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Залишайтеся біля трибуни.

Шановні колеги, на запитання відводиться 5 хвилин. Будь ласка, записуйтеся.

Войцеховська Світлана Михайлівна. Потім — Олександра Кужель.

ВОЙЦЕХОВСЬКА С.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Прошу передати слово Гузю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Гузь.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ №19, Волинська область, політична партія "Народний фронт"). Добрий день! Я звертаюся до пана Демчишина і пана Вовка.

Перше. Я вже сказав: Володимире Васильовичу, збирайте речі, їдьте в Нововолинськ до шахтарів! Бунт зріє, ясності немає, гроші не надходять на шахту №10, шахти №1 та №9 закриваються чи ні — незрозуміло! Я прошу вас терміново з понеділка їхати до Нововолинська, щоб дати роз'яснення шахтарям, вести з ними розмову.

І друге. Я живу в місті Луцьку, де півроку немає гарячої води. Якісь, вибачте на слові, мутняки: "Волиньгаз" Фірташа блокує, "Нафтогаз" Коломойського блокує — півроку місто Луцьк без гарячої води.

Я прошу вас, пане Вовк, пане Демчишин та інші, втрутитися в ситуацію. У Луцьку повинна бути гаряча вода. Прошу терміново це зробити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це було запитання не до промовця. Пане Вовк, відповідайте на запитання.

ВОВК Д.В. Я готовий відповісти на ваше запитання. Національна комісія як регулятор, звичайно, втрутиться. Чекаємо на ваш запит, який оголошений щойно. Ми з'ясуємо причини, яка заборгованість ДКП "Луцьктепло", які були дії "Волиньгазу", "Нафтогазу". Якщо були порушення, ми їх терміново усунемо. Місто Луцьк має бути вчасно забезпечене гарячою водою та опаленням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звертаюся зараз до міністра і до керівника НКРЕКП, щоб у четвер поінформували народного депутата про реальний стан справ. І прошу народного депутата повідомити, чи це відбудеться. Шановні колеги, я просив би зараз це зафіксувати.

Олександра Володимирівна Кужель. Будь ласка, ваше запитання.

КУЖЕЛЬ О.В. Дякую. Скажіть, будь ласка, як ви збираєтеся далі реагувати, адже знаєте, що вже є рішення суду про те, що ваше рішення щодо затвердження тарифів на електроенергію є незаконним, бо існування вашої комісії є незаконним, і таким же

незаконним є затвердження тарифів на газ? Це є підтвердженням того, про що я кажу вже півроку.

І хочу запитати: як ви рахували собівартість, яку називаєте обґрунтованою, прикриваючись аудиторами? Я особисто мала з ними розмову, і вони не підтвердили правильності ціни на газ, бо перевіряли тільки вашу методологію, чи виконані розрахунки згідно з вашою методологією. Вони навіть цифри не перевіряли!

Нагадаю, що відповідно до статті 10 Закону "Про засади функціонування ринку природного газу" весь обсяг українського газу повинен надходити для населення. Як ви рахували, якщо враховували ціну газу власного видобутку 1 тисяча 900 гривень, а потім вийшли на ціну 7 тисяч? Ви прикривали прокладку "Нафтогаз"? Ви прикривали відверто...

ВОВК Д.В. Щодо першого запитання. Ми категорично не погоджуємося з рішенням суду і подаємо апеляцію. Наше рішення є вірним, і ми його відстоюватимемо.

Щодо другого запитання. Аудитори повністю підтвердили дії і розрахунок Національної комісії.

Щодо балансу газу. Він подається не НКРЕКП, і як тільки ми отримаємо зміни, обов'язково перерахуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Валерій Лунченко, "Народний фронт". Будь ласка.

ЛУНЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Прошу передати слово Максиму Бурбаку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Юрійович Бурбак.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія "Народний фронт"). Добрий день! Усі знають, що ви є керівником незалежного органу, який не підзвітний уряду і призначається самим Президентом. Хотів би задати вам таке запитання. Чи відомо вам, скільки держава Україна переплатила за газ після укладання всім відомих угод у 2009 році з країною-агресором?

Дякую.

ВОВК Д.В. Згідно з розрахунками, що ми отримали від учасників ринку (ми самі їх не робили), цифра становить приблизно 27 мільярдів доларів США (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за відповідь. Наступне, останнє запитання. Олег Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Користуючись нагодою, що в залі парламенту перебуває Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк, я звертаюся до нього.

Шановний пане Прем'єр-міністре, щойно біля трибуни парламенту доповідав ситуацію щодо житлово-комунального господарства міністр енергетики Демчишин. Я неодноразово звертався до вас і публічно, і під час особистих зустрічей щодо корупційної діяльності, яка сьогодні процвітає в Міністерстві енергетики, щодо політики на знищення власної вугільної, енергетичної галузі, яку проводить міністр енергетики Демчишин.

Я звертаюся до вас, шановний пане Прем'єр-міністре, оскільки ми входимо в зиму із абсолютно неврегульованою ситуацією на енергоринку, із небезпекою масового відключення житла українських громадян внаслідок дефіциту вугілля, електроенергії (ми закуповуємо російські електроенергію і вугілля), вимагаю від

вас внесення подання до парламенту про відставку міністра енергетики Демчишина за корупцію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не було запитання до пана Вовка. Добре, дякую.

Час на запитання завершено. Прошу, сідайте, будь ласка, на місце.

Слово має керівник "Укргазвидобування" Прохоренко. Відводиться 3 хвилини на виступ і 5 хвилин— на запитання і відповіді. Будь ласка. Запрошую до трибуни.

Колеги, будь ласка, записуйтеся на запитання.

ПРОХОРЕНКО О.В., глава правління ПАТ "Укргазвидобування". Шановні депутати, добрий день! Дуже приємно звернутися до парламенту та пояснити кілька цифр. Тому що це була моя робота — прийти до "Укргазвидобування" в якості нового керівника та забезпечити прозорість, чесність і відкритість компанії. Я хочу пояснити трохи щодо базових цифр, щоб не було ніяких зловживань на цій темі.

Цього року "Укргазвидобування" йде за планом видобування 14,5 мільярда кубічних метрів газу, але, будь ласка, врахуйте, що з цього газу 1,2 мільярда — це газ, який видобувається за договорами спільної діяльності, що були укладені протягом останніх 15 років. Зараз ця цифра 1,2, а планувалося на цей рік 1,5. Тобто вони вже знизили видобування. У минулому ця цифра становила 2 мільярди. Тобто з "Укргазвидобування" виводилися свердловини для видобування за договорами спільної діяльності. Ми всі знаємо, які схеми використовувалися при цьому. Тобто якщо парламент вважає, що населення повинно отримувати газ українського виробництва, будь ласка, прийміть рішення щодо договорів спільної діяльності.

Далі. З того газу, який ми видобуваємо, використовується близько 500 мільйонів кубів на технічні потреби. Що це таке?

Це насамперед робота дотискуючих компресорних станцій. Без дотискуючих компресорних станцій ми не матимемо видобутку газу.

Я нагадаю, адже тут багато людей, які мають відношення до видобутку газу зараз або були причетні до цього в минулому, наприклад, наше легендарне Шебелинське родовище, 86 відсотків газу якого проходять через дотискуючі компресорні станції. Якщо ми не продовжуватимемо будувати ці станції в майбутньому, то втрачатимемо газ. Це факт.

Зараз щодо цін. Сьогодні ми отримуємо за свій газ 1 тисячу 590 гривень без ПДВ. Але цього не достатньо, тому що за цієї ціни видобуток падатиме. Ця ціна навіть не покриває повністю операційних витрат, які необхідні для обслуговування існуючого фонду свердловин. Для того щоб забезпечити підтримання виробництва на рівні цього року — 14,5 мільярда кубів, необхідна ціна хоча б 3 тисячі 100 гривень за 1 тисячу кубів. Така ціна враховуватиме інвестиції, які необхідно робити наступного року і в подальшому для буріння нових свердловин, для пошукових робіт, сейсмічних робіт, ДЛЯ будування нових ДЛЯ дотискуючих компресорних...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, 10 секунд. Шановні колеги, підготуйтеся, будь ласка, до запитань.

ПРОХОРЕНКО О.В. ...такі нові методи, які приватні компанії вже використовують, але, на жаль, ми не можемо через брак коштів, як гідророзрив пластів, інші методи інтенсифікації...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, запишіться на запитання. Павло Кишкар. Прошу. КИШКАР П.М. Дякую. Насправді я був би втішений, якби ви наступного разу прийшли зі своєю презентацією. Те, про що ви щойно сказали, має місце і може бути нормально підтверджено і презентовано.

Питання щодо використання новітніх технологій на цих компресорних станціях. Я знаю, що є українська технологія з використання тепла, яке утворюється в процесі стискання. Чи використовує зараз "Укргазвидобування" цю технологію і чи планує використовувати?

Дякую.

ПРОХОРЕНКО О.В. Дякую. Я хочу сказати, що технологія дотискуючих компресорних станцій не нова. Вона використовується вже більше 20–30 років. Але те, що...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Відбору тепла!

ПРОХОРЕНКО О.В. Відбору тепла, так, ресайклінг тепла. Це один з напрямів, який ми розглядаємо для покращення операційних витрат. Але це потребує знову-таки інвестиційних вкладень. А так ви абсолютно праві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Олексій Білий. Будь ласка.

БІЛИЙ О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Опозиційний блок"). У меня больше вопрос к руководителю НКРЕ. Вы говорили относительно установления тарифов на газ и на электроэнергию. Расскажите мне, как вы рассматриваете в цене вопросы потерь, которые вы списываете, опять же потом ложа их на тарифы и таким образом на население? Как вы работаете с теми же поставщиками электроэнергии, воды, газа и так далее?

Будьте добры, я прошу считать мое выступление депутатским запросом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Оскільки є депутатський запит, я пропоную не втрачати часу, адже ви отримаєте на нього відповідь. Нормально? Дякую. Будь ласка, підготуйте це як офіційний запит і відповідь на нього.

Вадим Івченко, "Батьківщина". Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Прошу передати слово Юлії Володимирівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Насамперед я хочу запитати у вас, з яким офіційним балансовим прибутком за таких цін на газ, які ви отримуєте, "Укргазвидобування" завершило, по-перше, 2014 рік, а подруге, як мінімум перше півріччя 2015 року? Це перше.

Друге. Я думаю, що вам варто знати, що в статті 10 Закону України "Про засади функціонування ринку природного газу" чітко говориться про те, що в тому числі й газ від спільної діяльності йде для населення. Там усе це виписано. Тому для населення потрібно віддавати всі 14 мільярдів, які ви видобуваєте і плюс ще "Укрнафта", тому що також відповідно до закону про ринок природного газу треба віддавати цей газ. Тому я хотіла б, щоб ви чітко назвали прибуток і не говорили, що ця ціна занижена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідайте.

ПРОХОРЕНКО О.В. Дякую. За 2014 рік проводиться аудіювання фінансових результатів. Зараз цей звіт підготовлено, він проходить остаточні узгодження. Поки що цифра не опублікована (Шум у залі).

Ні, подивіться. Цифр є кілька, тому що спочатку був звіт за українськими стандартами, потім був підготовлений звіт за міжнародними стандартами. За міжнародними стандартами — 300 мільйонів гривень за 2014 рік. Але це не дало змоги інвестувати в новий видобуток. Якщо ми не будемо інвестувати, то втратимо 2 мільярди кубів наступного року. Цифра може бути будь-яка. Але якщо немає інвестицій, ми втратимо газ (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Григорович Кириленко. Будь ласка.

Можливо, уточнююче запитання? Юлія Володимирівна. Будь ласка, уточнююче запитання.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Ви як керівник державного підприємства "Укргазвидобування" зобов'язані знати дві ключові цифри. Якщо ви їх не знаєте, ви просто не керівник цієї структури. Перша цифра — бухгалтерська. Не міжнародний звіт, не будь-який інший звіт, а бухгалтерська цифра балансового прибутку вашого підприємства за 2014 рік. І друга цифра — за півроку 2015 року. Якщо ви не знаєте, я потім назву. І цього достатньо, щоб проінвестувати.

І не забудьте ще сказати, які відкати віддаються і за якими цінами ви закуповуєте матеріально-технічні ресурси. Корупція така, що відкати сягають 50 відсотків. І все це ви закладаєте в собівартість газу.

Припиніть красти! Припиніть завищувати вартість матеріально-технічних ресурсів! Припиніть віддавати газ українського видобутку наліво замість того, щоб віддавати народу! І тоді у вас буде не просто прибуток, а прибуток, достатній для того, щоб фінансувати розвиток (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідайте.

ПРОХОРЕНКО О.В. Я хочу нагадати присутнім, що ведеться дуже копітка і фундаментальна робота щодо економії витрат на матеріально-технічні ресурси. Ми вже зекономили багато ресурсів для компанії, які використовуємо для виробничих потреб.

Але я нагадаю кілька цифр, які присутні, можливо, не розуміють. Світові ціни на нафту знизилися, що спричинило зниження цін вже на 25–30 відсотків на наші нафтопродукти та скраплений газ. Це гроші, які фактично компанія використовувала для виробничих потреб. Цифри, які ви називаєте, не зовсім вірні. Відкатів у 50 відсотків у нас немає. Ми зараз аналізуємо і робимо дуже копіткий аналіз цього питання (Шум у залі).

Я називаю. За 2014 рік українська звітність показала 1,4 мільярда гривень. Але за міжнародними стандартами було набагато менше тому, що ми вимушені використовувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за відповіді. Будь ласка, займіть свої місце.

До виступу запрошується голова НАК "Нафогаз України" пан Андрій Коболєв. Відводиться 3 хвилини для виступу і 5 хвилин — для відповідей на запитання. Будь ласка.

КОБОЛЄВ А.В., *голова правління НАК "Нафтогаз України".* Добрий день! Дякую за можливість виступити. Я хотів би почати з запитання про збитки, які щойно ставили шановні депутати.

НАК "Нафтогаз України", окрім аудиту окремої юридичної особи, провів аудит усієї групи, яка включає "Укргазвидобування", "Трансгаз" та всі компанії. Результати аудита є в мене зараз з собою. Він консолідований і підтверджений "великою четвіркою" і буде представлений депутатам.

Збиток компаній за минулий рік становить 88 мільярдів гривень. Основною причиною цього є завищена вартість імпортованого газу, який "Нафтогаз" вимушений імпортувати з Росії.

Тепер щодо того, куди йде різниця, навіщо потрібна НАК "Нафтогаз України" і чому така ситуація? Ми передавали матеріали, так само можемо передати, і все це буде відображено в цьому звіті, щодо того, яких збитків зазнає НАК "Нафтогаз України" від забезпечення газом населення в поточному році. Якщо ми враховуємо, що на потреби населення йде 12,8 мільярда кубічних метрів газу власного видобутку, все інше покривається імпортованим газом, з розрахунку середньої ціни імпортованого газу, яка є, на нашу думку, найоптимістичнішою, тому що НКРЕ вимагає від нас постійного зменшення цієї ціни — 250 доларів за 1 тисячу кубічних метрів, мінімальний обсяг сукупного збитку НАК "Нафтогаз України" у 2015 році становитиме 6 мільярдів гривень. Тобто 6 мільярдів гривень НАК "Нафтогаз України" компенсуватиме з інших джерел для утримання тієї ціни на газ для населення, яка передбачена новою постановою НКРЕ. А на секундочку, без ПДВ середньозважена ціна, за якою НАК "Нафтогаз України" продає газ населенню, якщо врахувати і населення, і теплокомуненерго, а це все одне й те саме, становить трохи більше 3 тисяч гривень.

Я знаю, що в парламенті відбувається певна маніпуляція фактами. Демонструються, наприклад, акти між НАК "Нафтогаз України" і ПАТ "Укргаздобування". Дійсно, це найнижча ціна на газ, яка є в нашому балансі. Але треба також показати й інший акт — за січень цього року між НАК "Нафтогаз України" та компанією "Газпром", в якому чітко зазначено, що ціна на газ, який постачається за цим контрактом, становить 435 доларів 68 центів за 1 тисячу кубічних метрів.

Тому, коли ми говоримо про собівартість газу, який постачається для населення, треба дивитися на ціну газу власного видобутку і на ціну газу імпортованого. А ось його реальна контрактна ціна, яка була знижена з допомогою перемовин, дякуючи

зусиллям і уряду, і міністерства, на 100 доларів. Тим не менше, така ціна також є. Тому треба говорити про всі акти відразу.

Що стосується імпортованого газу. Я не погоджуюся з висловом про те, що весь газ власного видобутку згідно з чинним законом України має віддаватися НАК "Нафтогаз України" для населення. І ми пропонували народним депутатам неодноразово, що якщо є така...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додаємо ще 3 хвилини на виступ. Будь ласка, доповідайте.

КОБОЛЄВ А.В. Дякую. Якщо є таке бажання, треба внести зміни до цього закону, і тоді буде можливість віддавати і газ СД. Це буде певною реприватизацією, але якщо таке рішення буде, то НАК "Нафтогаз України" із задоволенням це зробить.

Тепер що стосується питань, які були порушені у звіті, презентованому пані Бабак. Ми розуміємо, що газовий баланс є непростою річчю, що є велика кількість цифр, що є прогнозні цифри і фактичні цифри. Ми вважаємо, що найкоректнішою в даній ситуації буде така пропозиція. Оскільки методика і сам механізм розрахунку ціни були підтверджені аудиторами, які проводили ревізію рішення НКРЕ, так само ми зробили повний аудит усієї групи НАК "Нафтогаз України" із залученням міжнародного аудитора. Він дає відповіді на всі питання: буферний газ, витрати, залишки, собівартість газу. Ми запропонували для об'єктивності, для фаховості і незалежності скористатися цифрами, наведеними в цьому звіті. Цей звіт було закінчено нещодавно. Він є фаховим і дасть змогу пролити світло на ті питання, які залишилися невисвітленими. Його також буде передано до парламенту.

Окремо хочу висловити свою персональну думку щодо адекватності тарифів на газ. Важливо зрозуміти, що саме цей уряд запропонував справжній європейський, коректний механізм, який передбачає захист найбідніших верств населення через

механізм субсидій, пільг і дотацій. Наразі такі високі тарифи є проблемою тільки для тих людей, які використовують великий обсяг газу і є багатими. Тому це рішення є єдиним, європейським і справедливим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 1 хвилина— репліка Альони Бабак і потім— 3 хвилини на запитання. Прошу підготуватися до запису.

БАБАК А.В. В якості репліки. Ви сказали, що надасте аудиторський висновок Верховній Раді України. Це буде дуже добре. Ми проаналізуємо. Але в державі є орган, у якому є 600 спеціалістів, які повинні працювати на всіх споживачів, виробників і на державу. Це Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Саме вона повинна зробити оцінку і сказати, чи є потреба змінювати тарифи, чи ні. Це не повинні робити депутати. І не потрібно нам розказувати, що ми можемо ознайомитися і що ви нам щось надавали.

Велике прохання до Нацкомісії — почати працювати на всіх учасників ринку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Відводиться 5 хвилин на виступи. Будь ласка, колеги, записуйтеся на запитання.

Олександр Марченко. Будь ласка.

МАРЧЕНКО О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №90, Київська область, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Свобода"). Шановний, пане голово НАК "Нафтогаз України"! Скажіть, а як обігріти сільську хату, де стоїть ще фастівський котел,

100 кубами газу на місяць за холодної зими? І ви говорите, що сьогодні нові ціни впливатимуть тільки на багатих. А як ви збираєтеся обігрівати решту населення?

Дякую за відповідь.

КОБОЛЄВ А.В. Дякую за запитання. Відразу трохи підкоригую запитання. 200 кубічних метрів передаватиметься кожного місяця за пільговою ціною, що приблизно відповідає середньому рівню споживання саме цієї хати, про яку ви говорите. Це перше.

Друге. Як опалювати для тих, у кого немає грошей навіть на цих 200 кубів? Ми також розуміємо, що таких людей є немало. Це державна субсидія, конкретно для кожної родини виділятиметься компенсація грошима, що дасть можливість опалювати, якщо доходи не дозволяють цього робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Юрійович Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю. Добрий день! Сьогодні у звіті ми почули нарікання, що уряд надавав начебто інші цифри, які відрізняються від цифр парламентаріїв. Скажіть, будь ласка, чи проводився якийсь міжнародний аудит цих тарифів і ваших компаній? І назвіть фірми, які їх проводили.

Дякую.

КОБОЛЄВ А.В. Наскільки нам відомо, аудит розрахунку тарифів проводився всіма компаніями "великої четвірки". Аудит НАК "Нафтогаз України", який дає змогу впевнитися в правильності всіх вихідних даних і так само всіх компаній, які входять до групи НАК "Нафтогаз України", "Укргазвидобування", "Укртрансгаз", проводився міжнародною компанією "Deloitte".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Остап Михайлович Семерак, "Народний фронт". Будь ласка.

СЕМЕРАК О.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Шановний пане Коболєв, із засобів масової інформації відомо про те, що ви недавно повернулися з переговорів з "Газпромом". Я так розумію, що вони були доволі успішними. Хотів би, щоб ви, напевно, нас трохи поінформували і сказали, наскільки позиція Російської Федерації змінилася після правильної політики, яку проводять і НАК "Нафтогаз України", і уряд щодо диверсифікації постачання газу на ринок України.

Дякую.

КОБОЛЄВ А.В. Оскільки ці перемовини ще не завершилися підписанням контракту, що ми сподіваємося зробити найближчим часом, я не можу говорити про остаточні цифри, які були запропоновані. Можу сказати, що диверсифікація джерел постачання дуже позитивно вплинула на позицію наших російських партнерів, які стали пропонувати й інші підходи, і більш ринкові ціни, і вони набагато гнучкіше ставляться зараз у відносинах до України як до споживача. На нас знову почали дивитися як на комерційний ринок. Сподіваємося, так буде й надалі. І за нашими очікуваннями, ми спробуємо до кінця вересня підписати нову угоду, яка дасть змогу привести неринкову ціну старого контракту з "Газпромом" максимально до ринкового рівня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Іван Рибак. Будь ласка.

РИБАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №202, Чернівецька область, партія "Блок Петра Порошенка"). Прошу передати слово Кривенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Кривенко. Будь ласка.

КРИВЕНКО В.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Насправді у вас є досягнення щодо диверсифікації, але я хотів би підтримати звіт Альони Бабак і сказати, що вона повністю права стосовно аудиторів.

Ми пам'ятаємо, як ваші аудитори порахували вам собівартість українського газу в 319 доларів. Пам'ятаєте, як рік тому захищали цю цифру, і потім соромно було людям показати, які складові туди були записані. Це перше.

Друге. Дуже важливо, що нарешті дискусія дійшла до тарифів, і, безумовно, тут зовсім не повинно бути популізму, що тарифи високі чи низькі. Вони повинні бути прозорими.

Я ще 21 лютого (навіть зберігся запис у Фейсбуці на моїй сторінці) писав про всі ті пропозиції, до яких ми сьогодні дійшли. На жаль, тоді не почули, і ми ввійшли в той шалений популізм, який спостерігаємо сьогодні. За тієї собівартості газовидобування ми маємо посередника НАК "Нафтогаз України". Я розумію, що зараз це, як бджоли проти меду. Скажіть вашу версію, навіщо потрібна НАК "Нафтогаз України", яка забирає більше половини в ціні між населенням і видобувачем?

КОБОЛЄВ А.В. Дякую за запитання. По-перше, я не пам'ятаю, щоб комусь було соромно за розрахунки аудиторів. І якщо чесно, зроблю загальний коментар, що мені дивно, що навіть у цих стінах ви не визнаєте банальних економічних правил, таких, як вартість капіталу, амортизація, які визнаються в усьому світі. Якщо ми хочемо бути європейською країною, то нам потрібно й визнавати всі стандарти західного світу, які використовуються в нафтогазовій галузі.

Тепер щодо запитання, навіщо потрібна НАК "Нафтогаз України". НАК "Нафтогаз України" потрібна для того, щоб субсидіювати імпортований газ, який ми купуємо за ціною приблизно 250 доларів (сподіваємося вийти на середню вартість у цьому році 250 доларів) і продаємо, наприклад, підприємствам теплокомуненерго за ціною нижче 100 доларів. Для цього потрібен "Нафтогаз". Це та компанія, яка бере на себе збиток у цьому році як мінімум 6 мільярдів гривень, який буде фінансувати з інших джерел доходів, який приносить, на жаль, торгівля газом для населення. А ліки для того, щоб НАК "Нафтогаз України" перестала бути монополістом, дуже прості.

Перше. Прийняття нових законопроектіїв, які були подані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд, завершуйте.

КОБОЛЄВ А.В. Дякую. Прийняття законопроектів, які пройшли Комітет з питань ПЕК, щодо повного впровадження Закону "Про ринок природного газу".

Друге. Коли всі ціни на газ будуть ринковими, тоді, дійсно, монополісти зникнуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Займайте своє місце в ложі уряду, будь ласка.

У залі присутній Прем'єр-міністр України Арсеній Петрович Яценюк. Я вас запрошую, Арсенію Петровичу, до слова. Після того, давайте домовимося, поставимо три-п'ять запитань Прем'єрміністру і завершимо обговорення цього питання.

Шановний Арсенію Петровичу, будь ласка.

ЯЦЕНЮК А.П. Вельмишановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Шановні представники парламенту, які брали участь у засіданні робочої групи! Я передусім дякую вам за те, що ми сьогодні проводимо відкрите й публічне обговорення цього питання і що в рамках цього обговорення все менше лунає дешевої політики, а все більше цифр і фактів.

Ми повинні дати суспільству чіткі відповіді на запитання, чому такі тарифи, що відбувається в системі НАК "Нафтогаз України", які реформи проведені і які цілі й завдання стоять перед нами на майбутнє.

Саме тому хотів би розпочати з того, що як Прем'єр-міністр я міг би сховатися за Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, сказати, що це не уряд, не Прем'єр підписував постанову, що комісія — незалежний орган, її члени призначаються Президентом, задавайте їм запитання. Це буде цинічно, мілко і просто слабо. Я як Прем'єр-міністр країни взяв на себе політичну відповідальність і прийняв політичне рішення щодо реформи в газовому секторі країни. Я нестиму цю відповідальність і готовий перед вами звітувати за це.

Почну з того, що було зроблено, і завершу тим, які цілі і завдання стоять перед країною.

Перше. За останніх два роки ми, врешті-решт, сплигнули з газової голки Російської Федерації. Близько 70 відсотків газу постачається з країн — членів Європейського Союзу за ринковою ціною, а не за тією ціною, яка була підписана й узгоджена у 2009 році.

Друге. Ми забезпечили подання позовів проти Російської Федерації до Стокгольмського арбітражного суду. Україна вимагає від російського "Газпрому" повернення 16 мільярдів доларів США збитків, яких Україна зазнала, як переплативши ціну на газ, так і недоотримавши доходів від транзиту.

Окремо зазначу, що Російська Федерація звернулася з позовом проти України на підставі тих самих газових контрактів щодо стягнення з Української держави 27 мільярдів доларів США за пункт у контракті, який називався "таке or pay" — бери або плати. Ми вважаємо вимоги Російської Федерації безпідставними і будемо боротися за те, щоб відстояти українські національні інтереси.

Третє. Ціна закупівлі. Нарешті в Україні немає посередників і газових олігархів, які наплодилися за останніх 20 років. Саме завдяки тому, що ціна була начебто низька для населення, тільки з коштів платників податків із державного бюджету вимивалися не десятки, а сотні мільйонів доларів США, на чому були сформовані газові олігархи, які, на жаль, і до сьогодні мають ще й політичну присутність в українському парламенті. І окремі політичні сили на цьому далі грають (Оплески).

Четверте. Я як Прем'єр не хотів би зараз повертатися до цього газового контракту через дуже багато причин. Але прийде час, коли нам треба буде дослідити, чи були відкати при оплаті за російський природний газ за цим контрактом і хто їх отримував. Зараз відкатів немає, тому що немає посередника, є прямий контракт як з "Газпромом", так і з нашими європейськими партнерами.

Далі щодо балансу газу. Я категорично підтримую вашу позицію про те, що треба все дослідити, і ціную вашу позицію. Єдине, в мене прохання, що баланс є прогнозованим. Нам дуже складно спрогнозувати обсяги споживання. Пригадую, як у цій парламентській залі рівно три місяці тому дехто заявляв про те, що ціна на російський газ буде 150 доларів. Цей прогноз не справдився, тому що ціна за контрактом — близько 300 доларів. І якщо хтось зараз у країні візьме на себе відповідальність спрогнозувати, що взимку буде температура 5 градусів морозу, підніміть руку. Ми передбачаємо, що зима буде мінус 20. Це відповідальність уряду — забезпечити людей теплом. Якщо взимку

20 градусів морозу, то наш цільовий показник знаходження газу в сховищах повинен бути на рівні 19 мільярдів кубічних метрів газу. Ми не маємо права залишити країну без тепла. Ми не маємо права залишити людей без опалення. І саме тому я змушений застосовувати не найкращий сценарій, а найгірший.

У тому числі, шановні народні депутати, в рамках цього сценарію є відсутність вугілля. Ви чудово знаєте, що ми втратили 65 відсотків усіх шахт. Ви чудово знаєте, що саме на неконтрольованих територіях знаходяться шахти, які видобувають вугілля марки А і Д. І саме тому неймовірний дефіцит вугілля й умисні дії Російської Федерації щодо зупинки постачання вугілля також впливають на наш енергетичний баланс.

Поясню. Якщо в нас немає вугілля і якщо цього вугілля не вистачить для опалення, ми повинні вмикати газомазутні блоки. Якщо ми вмикаємо газомазутні блоки, це додаткове споживання природного газу. Тому ще раз хочу до вас звернутися. Я дуже хотів би, щоб тут була людина, яка спрогнозує кількість вугілля, дії Російської Федерації і погоду. Якщо є така, покажіть, і нехай візьме на себе гарантії. На жаль, це неможливо спрогнозувати. Тому ще раз підкреслюю, базовий сценарій уряду — це найхолодніша зима і складнощі з постачанням вугілля та із запуском блоків.

Щодо тарифів. Не буду зараз посилатися, наприклад, на те, що середня ціна для споживача (наголошую, не роздрібна ціна на ринку природного газу, а ціна для кінцевого споживача) в країнах — членах Європейського Союзу становить від 800 до 1 тисячі доларів. Запитайте, будь ласка, аудиторів, запитайте керівника Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, вони нададуть вам цифри, тому що переді мною є всі цифри. Нагадаю, що зараз у нас пільгова цифра — 3 тисячі 600 гривень. Звідки взялася цифра 7 тисяч 188 гривень, так звана повна цифра? Беремо ціну імпортного газу, множимо на ПДВ, додаємо 4 відсотки спеціального збору, додаємо 900 гривень за транзитування — і виходить 7 тисяч 188. Дехто

робив арифметичні дії і сказав, що уряд помилився на 1 гривню. Цю гривню я готовий взяти на себе.

Щодо цифри 3 тисячі 600 гривень. Я ще раз хочу з цієї трибуни підтвердити те, що, дійсно, собівартість газу власного видобутку, про що я неодноразово заявляв і не тільки я, залежно від свердловини, від підприємства становить від 70 до 100 доларів. І вам щойно керівник "Укргазвидобування" про це відверто зазначив. Але до цієї собівартісті не входить найголовніше — інвестиції, які необхідні для того, щоб бурити нові свердловини і щоб позбутися взагалі залежності від російського газу як такого. Тому якщо ви візьмете реальну собівартість "Укргазвидобування", додасте до неї ПДВ, ренту, тарифи і транспортування, то вийдете на ціну 3 тисячі 600 гривень. Це саме та ціна за 200 кубічних метрів газу, яку ми даємо як пільгову для населення. 200 метрів кубічних газу за ціною 3 тисячі 600 гривень кожен громадин країни отримає.

Тепер далі. Щодо того, як нам компенсувати, дійсно, складну ситуацію і великі витрати для українських громадян. І це також є правдою, яка полягає в тому, що нові рахунки сприйматимуться і вже сприймаються без аплодисментів. Мені як голові уряду, навпаки, хотілося б вийти і сказати: все подешевшало, ми зняли всі податки, газ у нас найдешевший у світі, і ми рухаємося до комунізму. Я думаю, це є кому говорити, а я вам брехати не буду (Оплески).

Я прошу всіх добре усвідомити, що ми пішли на реформу газового сектору не тільки для того, щоб прибрати олігархів і корупцію, а й для того, щоб нарешті змінити систему, яка існувала 20 років. Система тарифоутворення 20 років була такою: бідний ставав бідніший, багатий — багатшим. Тому що той, хто має хату площею 1 тисяча квадратних метрів, хто заробляє не 1 тисячу гривень, а 10, 15, 20 тисяч, платить так само, як людина, яка має хату 70 квадратних метрів і мінімальну пенсію чи мінімальну заробітну

плату. Треба припинити дотувати багатих, а допомогти бідним (Оплески).

Тепер я знаю про те, що було дуже багато критики нашої програми субсидій, і це правда. На першому етапі я відверто вам скажу, що ми самі переживали про те, що програма дуже важко реалізовуватиметься. Дійсно, була маса бюрократичних питань. Передусім стара програма субсидій передбачала заповнення неймовірної кількості якихось дурних декларацій, відповідей, довідок. Тобто людина, яка хотіла б отримати субсидію, ніколи її не отримала б через бюрократію, через неможливість навіть заповнити ці папери. Це 90 пунктів на 15 сторінках, які треба було заповнити. Ми скоротили їх на першому етапі до 15 пунктів.

На першому етапі реформи ми навіть зробили помилку. Скажу, в чому була ця помилка. Тому що ми зобов'язали людей вносити відомості про суму свого доходу. Ми провели експеримент в уряді. Роздали ці декларації, сказали: ось заповніть спрощену декларацію, будь ласка. Знаєте, скільки урядовців правильно заповнили декларацію? 10 відсотків членів уряду.

Після цього ми пішли далі й значно спростили всю систему отримання субсидій. Тепер людині не треба подавати довідки, не треба обраховувати свій дохід. Вона заповнює заяву і відправляє її до соціальної служби, де фактично автоматом призначається субсидія.

Є ще одна така проблема, я назвав би її ментальною. Інколи людям навіть не треба йти до соціальної служби, але є звичка, що треба прийти і віддати папір, і тому там буває велике накопичення людей. Я високо ціную роботу наших соціальних служб. Ми додали їм 56 мільйонів на те, щоб ті люди, які оформлюють субсидії в соціальних службах, отримали додаткові кошти. "Укрпошта" взагалі створила окремий призовий фонд, я його назвав би преміальним, для своїх працівників, які ходять по селах, роздають ці заяви, запрошують громадян, щоб вони зверталися за субсидіями.

Дорогі друзі, на сьогодні є конкретні цифри. За минулий рік 450 тисяч домогосподарств отримали субсидії. Ось через цю чортову бюрократію, через ці черги — 450 тисяч! Коли ми на першому етапі побачили, що процес не рухається і змінили систему, все запрацювало. Хочу зазначити, що вже на сьогодні 2,7 мільйона домогосподарств, це близько 9 мільйонів громадян країни, отримали субсидії. Ми очікуємо на те, що додатково ще близько 2 мільйонів громадян звернуться. Ми знову розіслали заяви щодо субсидій, і я розумію, що найбільший наплив людей почнеться саме перед опалювальним сезоном. І тоді будуть черги.

Я прошу зараз з цієї високої трибуни всіх громадян країни, будь ласка, оформляйте субсидії. У бюджеті передбачено 24,5 мільярда гривень тільки на цей рік на субсидії. На наступний рік ми розрахували, що треба 43 мільярди гривень.

Система субсидій працює так. Там складна формула, але я спробую її спростити. Якщо середньостатистичне українське домогосподарство на місяць витрачає у середньому більше 10 відсотків на оплату житлово-комунальних послуг, то все, що вище цих 10 відсотків, покриває держава. Тобто бідна сім'я чи сім'я, яка витрачає більше 10 відсотків на газ, на електроенергію, на житлово-комунальні послуги, напряму отримає субсидію від держави і не платитиме це з кишені. Це платить держава. Це наша відповідальність. Це принцип соціальної справедливості — не дотувати багатих, а допомагати тим, які цього потребують (Оплески).

Тепер, дорогі друзі, у чому є проблема? Все, що я зараз тут розповідаю, знаєте, коли треба було робити? 20 років тому! Тоді, коли це зробили поляки, Балтійські країни, Східна Європа. Вони мали таку саму систему, яка називається опалюванням атмосфери. Будинки незаізольовані, теплотраси незаізольовані, котли радянських зразків. Тобто ми беремо газ, який коштує мільярди доларів, і просто опалюємо атмосферу.

Саме тому, починаючи з минулого року, ми розпочали широку програму енергоефективності. Я отримав цифру про те, що вперше за вчора "Ощадбанк" видав 600 кредитів на енергоефективність. Це не просто кредити. Людина, яка бере кредит або в "Ощадному банку", або в "Укргазбанку", отримує від держави компенсацію тіла кредиту. Якщо людина хоче купити котел, поміняти вікна, якщо ОСББ прийняло рішення утеплити будинок, то з бюджету виділяється компенсація навіть 70 відсотків на утеплення.

У тому числі повинна бути програма щодо лічильників. Усвідомлюю те, що платити треба тільки за послугу, яку надано. Саме тому окремі газові компанії, теплокомуненерго, незважаючи на їх пряме зобов'язання, не ставлять лічильників. Можна списувати на будь-кого що завгодно і таким чином далі не модернізовувати підприємства і зловживати в цьому питанні. Тож ми запровадили програму енергоефективності. Окрім того, що в нас є кредити, НКРЕ прийняло кілька стимулюючих рішень. Якщо ви міняєте котел (першими це почали робити бюджетні організації), то всю економію, яку отримали на тарифі, можете витратити на свою модернізацію. Таке рішення було прийнято в минулому і в поточному роках.

Наостанок, шановні народні депутати України. Я чудово усвідомлюю, що ця тема має передусім політичний характер. Так було завжди. Жоден уряд не брав на себе відповідальності щодо підвищення тарифів. Ну, всі ж політики аналізують результати опитувань. То знайдіть мені хоча б одну людину у світі, яка на запитання, як відреагує народ України на підвищення тарифів, відповість: платити більше — це добре. Але це єдине правильне рішення, тому що ми платили не просто більше, а виплачували сотні мільярдів з державного бюджету, опалювали атмосферу і привели країну (наголошую, країну!) до банкрутства, я вже не кажу про НАК "Нафтогаз України".

Наші цілі на сьогодні абсолютно реальні. Ми реформуємо газовий ринок. Ми почали і реально зреалізували реформу НАК "Нафтогаз України". Ми змінили наші взаємовідносини з російським "Газпромом" і почали купувати газ у Європейському Союзі. Ми запровадили програму енергоефективності. Ми повинні інвестувати у внутрішній видобуток і зменшити споживання ресурсу. Якщо ми все зробимо без політиканства і без цих гасел, то через 10 років Україна буде повністю себе забезпечувати газом. Така наша мета, і ми її досягнемо! (Оплески).

Я готовий відповісти на запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, поставте п'ять запитань Прем'єр-міністру. Будь ласка, запишіться, і ми завершимо обговорення. Уже більше години працюємо.

Артюшенко Ігор Андрійович, "Блок Петра Порошенка".

АРТЮШЕНКО І.А., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №75, Запорізька область, партія "Блок Петра Порошенка"). Прошу передати слово Ар'єву Володимиру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ №218, м. Київ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановний Арсенію Петровичу, ви дуже правильно сказали, що потрібно запроваджувати енергозберігаючі технології, тому що треба переходити від популістських низьких тарифів і компенсацій до економії споживання. Але ми так само знаємо про таке. В окрузі до мене підходять люди з тим, що дуже важко зараз отримати компенсаційні послуги в "Ощадбанку" на енергозберігаючі технології, через те що великі черги.

Скажіть, будь ласка, чи плануєте ви залучати інші державні фінансові структури, щоб було легше і швидше утеплювати або встановлювати енергозберігаючі технології для будинків як у містах, так і в сільській місцевості?

Дякую.

ЯЦЕНЮК А.П. Пане Володимире, дуже дякую вам за запитання. Ми хотіли підключити більшу кількість банків, але було прийнято рішення видавати кредити на енергоефективність виключно через систему державних банків. Найбільша мережа, звичайно, в "Ощадного банку". Ще раз хочу повторити, що вчора за один день "Ощадним банком" було видано 571 кредит. Думаю, що, можливо, в окремих відділеннях вони просто не справляються. Тому ми підключили другий банк — "Укргазбанк". І знову хочу сказати з цієї трибуни, що "Укргазбанк" є частиною програми уряду з енергоефективності. Від 20 до 70 відсотків цього кредиту залежно від того, на що його буде використано, компенсовується з державного бюджету.

Що зробили окремі органи місцевої влади? Я також хочу звернутися до вас як до народних депутатів. Ви зараз їздите в округи, і перед муніципальними виборами, думаю, буде правильно, якщо відповідні органи місцевого самоврядування приймуть рішення, як, наприклад, прийняли у Львові. Вони запровадили програму не тільки щодо компенсації тіла кредиту, а й щодо компенсації відсотків. І ця програма фінансується з місцевих бюджетів. Вони компенсують 50 відсотків, тобто половину процентної ставки. Ресурси на це в місцевих бюджетах є. Завдяки тому, що ми з вами провели бюджетну децентралізацію, ресурси місцевих бюджетів зросли на 40 відсотків.

Я подивився вчора, наприклад, вінницьку газету, як у Вінниці промоутерують і субсидії, і енергокредити, — хочеться піти і взяти кредит. Тому звертаюся до тих органів місцевого самоврядування, які, дійсно, хочуть, щоб люди менше платили, щоб було менше

витрат бюджету і щоб ми заощаджували, — будь ласка, користайтеся послугами "Ощадного банку", "Укргазбанку", користуйтеся дотацією з державного бюджету і запроваджуйте програми щодо енергоефективності, щодо компенсації процентних ставок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Рибак. Будь ласка.

РИБАК І.П. Прошу передати слово народному депутату Сергію Лещенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Лещенко. Будь ласка.

ЛЕЩЕНКО С.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Арсенію Петровичу, я вас часто критикую, але готовність уряду до непопулярних реформ і до ринкових тарифів заслуговує на компліменти (Оплески). Водночас все-таки, окрім компліментів, є питання, де ви, мені здається, недопрацьовуєте. Наприклад, "Укрнафта". Два місяці тому змінено менеджмент, контракт досі не підписано, 2,5 мільярда Коломойський винен бюджету. Будь ласка, поясніть. Ось щодо Охматдиту тут були каски, плакати. За ці гроші (2,5 мільярда!) можна два Охматдити побудувати!

Перше. Чи є в контракті умова про зміну всього правління? Тому що ми вже маємо досвід, коли керівником "Укрнафти" був іноземець, який через пару місяців написав довіреність на двох своїх заступників — менеджерів Коломойського, які всю операційну діяльність ведуть і досі, через два місяці після звільнення попередника Ван Хекке. Чи буде змінено правління?

І друге. Чи будуть ці дивіденди нарешті виплачені до бюджету України? Коли вони будуть виплачені і коли...

ЯЦЕНЮК А.П. Вельмишановний пане Сергію, коли ви висловлюєте компліменти, це не може не насторожувати. Я, до речі, щиро вважаю, що ви робите правильну роботу як народний депутат України і як колишній журналіст, незважаючи на те, що мені це не завжди подобається. Ну, така справа. Не треба було йти в політику.

Щодо вашого запитання про "Укрнафту". Я хочу говорити тільки конкретними цифрами й фактами. Ви прийняли законопроект, внесений урядом України, про повернення контролю над "Укрнафтою". Були проведені загальні збори акціонерів, за результатами яких обрано незалежну фігуру — пана Роллінза, який повинен очолити компанію "Укрнафта".

Як я інформував вас на засіданні фракції, минулого тижня разом з головою правління НАК "Нафтогаз України" я зустрівся з паном Роллінзом. Основна затримка в підписанні контракту була пов'язана з ключовим пунктом — відповідальність голови правління "Укрнафти" за виплату дивідендів. І не тільки за виплату дивідендів, але й взагалі за фінансово-господарську діяльність компанії.

Я можу вам назвати всі цифри щодо заборгованості акціонерної компанії "Укрнафта", де 51 відсоток належить державі, а 49 відсотків — приватному акціонеру. Загальний обсяг невиплачених дивідендів становить за 2013 рік 1 мільярд 780 мільйонів гривень, а за 2014 рік до розподілу на частини прибутку держави — близько 600 мільйонів гривень. Правильно, пане міністре, якщо мені не зраджує пам'ять?

Після проведених переговорів з вірогідним майбутнім головою правління "Укрнафти" він погодився на те, щоб включити цей пункт до контракту. Кабінет Міністрів України розглянув питання і підтримав позицію міністерства і НАК "Нафтогаз України" щодо схвалення цього контракту. На 28 вересня призначено засідання наглядової ради, яка затвердить контракт.

Я, прочитавши, до речі, один з ваших блогів, офіційно звернувся до міністра і до голови правління НАК "Нафтогаз України" з тим, що вважаю, що пан Роллінз, якщо підпише контракт, повинен зробити публічну заяву, що, окрім тих коштів, які він отримуватиме за контрактом у вигляді заробітної плати і бонусів, він не отримуватиме жодних інших фінансових ресурсів від жодної зі сторін цієї угоди. Щоб не було так, що за спиною є якась прихована угода і хтось матиме вплив на керівника "Укрнафти". Його публічна заява — це предмет розгляду, в тому числі якщо вона порушена в міжнародних судах.

Тому, завершуючи, інформую вас про те, що 28 вересня має відбутися засідання наглядової ради і повинен бути контракт. Після набрання чинності контрактом і після вступу на посаду керівник має 30 днів на повну заміну правління. Він бере на себе всю відповідальність за діяльність компанії. Я підтримаю все, що підтримає новопризначений керівник, якщо це працюватиме на компанію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це було друге запитання.

Третє запитання. Народний депутат Володимир Соляр. Будь ласка.

СОЛЯР В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Прошу передати слово Наталії Кацер-Бучковській. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Кацер-Бучковська. Будь ласка.

КАЦЕР-БУЧКОВСЬКА Н.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Дякуємо вам, Арсенію Петровичу, за те, що внесли ясність у заполітизовану дискусію щодо вартості природного газу. Але тим не менше, можемо констатувати таке: імпортований газ фактично завжди буде дорожчий за газ, видобутий в Україні.

Тому в мене таке запитання. Як уряд планує стимулювати вкладення інвестицій у видобуток власного газу? І які рентні ставки для приватних газовидобувних компаній ви вважаєте оптимальними задля стимулювання власного виробництва і залучення інвестицій у цю галузь?

Дякую.

ЯЦЕНЮК А.П. Дуже вам дякую за це важливе запитання. Хочу доповісти про те, яка робота з цього приводу була проведена.

Протягом півроку з нашими американськими партнерами і компанією "IHS" ми проводили дослідження різних формул і моделей оподаткування. Результатом цієї роботи стало те, що до парламенту внесений законопроект про зміну системи оподаткування в газовидобувній галузі.

У чому зараз проблема в цілому енергетичної галузі? Одна історія, коли нафта коштувала 120 доларів. І тоді як видобуток природного газу, так і інвестиції чи в природний газ, чи в нафту мали зовсім інший характер. Але коли нафта обвалилася на 45 доларів, то інвестувати в цей сектор ще й за високих рентних ставок, за складної системи оподаткування і в сучасних обставинах в Україні мало бажаючих знайдеться. Саме тому ми напрацювали пакет, який внесений до парламенту.

Я прошу парламент підтримати суттєве зниження ставок для реальних інвесторів (наголошую, для реальних інвесторів), які свердлять свердловини, які видобувають газ, які не крадуть ліцензії, які не підписували договорів про спільну діяльність, тому що спільна діяльність — це суто корупційна схема, які готові вкладати кошти в те, щоб Україна збільшувала видобуток газу, в те, щоб ми стали енергонезалежною державою. Цей проект

знаходиться у вас на розгляді. Я вкотре хочу зазначити: підтримайте цей проект і, будь ласка, не підтримуйте ідеї про начебто покращення видобутку газу через зменшення ренти у рамках догорів про спільну діяльність. Ми знаємо прізвища всіх тих, які стоять за цими договорами про спільну діяльність, знаємо, хто що кому пообіцяв для того, щоб зменшити ренту. Тільки інвестору, а не корупціонеру зменшити ставку! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступне запитання. Народний депутат Валерій Лунченко, потім— народний депутат Корчик. Валерію Валерійовичу, будь ласка.

ЛУНЧЕНКО В.В. Прошу передати слово Остапу Семераку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Остап Семерак.

СЕМЕРАК О.М. Шановний Прем'єр-міністре України! Насправді для українського суспільства дуже важливою є відкрита дискусія щодо тарифів, яку ви ведете. Даруйте, але вона мені більше нагадує таку кампанію: тисяча порізів Українській державі й українському уряду. Це очевидна реакція українських олігархів, на чиї інтереси наступив уряд, і очевидна реакція в суспільстві на їхню критику.

Тим не менше колишній міністр закордонних справ Польщі Сікорський в останньому інтерв'ю сказав про діяльність уряду, який ви очолюєте, що це перший уряд в історії України, який замість того, щоб скаржитися, робить реальні кроки. Уряд, який наважився на реальні реформи (Оплески).

Прошу дати можливість продовжити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте зробимо таким чином. Я бачу, що від вашої фракції буде наступне запитання. Ми додамо 1 хвилину. Завершуйте, будь ласка, запитання до Прем'єр-міністра.

СЕМЕРАК О.М. З огляду на це хочу попросити вас, щоб ви, окрім інформації про видобуток і про оподаткування, також поінформували нас про наступні плани і кроки уряду щодо підвищення енергоефективності та, можливо, зменшення енергоємності нашого ВВП.

Дякую.

ЯЦЕНЮК А.П. Шановний пане Остапе, я вже говорив про наш план.

Перше. Стимулювання видобутку власного природного газу.

Друге. Зменшення його споживання.

Третє. Вихід на енергетичні ринки Європейського Союзу, що нам уже вдалося зробити.

Четверте. Збільшення обсягу реверсу.

П'яте. Підписання тристороннього протоколу саме на цей опалювальний сезон між Україною, Європейським Союзом, східним сусідом, та додатка до газової угоди для того, щоб забезпечити постачання природного газу в Україну на цю зиму.

Шосте. Програма енергоефективності для громадян країни.

Сьоме. Нам потрібно повністю модернізувати всі теплокомуненерго України. Нагадаю про те, що KfW і персонально канцлер Меркель видали нам близько 500 мільйонів євро на те, щоб провести енергомодернізацію. У тому числі є кошти Європейського інвестиційного банку, Європейського банку реконструкції і розвитку.

Але зараз хочу зупинитися не тільки на наших планах, а на основних загрозах, які є і з якими нам потрібно зіткнутися. Якщо пригадуєте, саме в стінах парламенту в минулому році ви підтримали ідею про те, щоб дати можливість з європейськими або американськими компаніями створювати спільний концерн по оперуванню і модернізації української газотранспортної системи і українських сховищ. На даному етапі, на жаль, поки що немає реальної пропозиції від наших західних партнерів про те, щоб

вступити в українську газотранспортну систему, спільно модернізувати її, спільно оперувати і спільно заробляти гроші.

Про те, що є. Є "Південний потік-2". Це класичний антиєвропейський і антиукраїнський проект, мета якого полягає в такому. Якщо Росія з окремими західними компаніями побудує "Південний потік-2", це означатиме, що вона доб'ється своєї цілі і повністю позбавить Україну послуг по транзитуванню природного газу до країн — членів Європейського Союзу.

Я назву вам цифри. Загальний обсяг наших доходів за чинним транзитним контрактом, який повинен був бути набагато більший, 2 мільярди доларів США на рік. Я думаю, що це не попартнерськи, коли Росія з західними компаніями хоче відключити прямий, безпечний, дешевий газовий потік на Європейський Союз і позбавити Україну, і не тільки Україну, 2 мільярдів доларів.

Під час моєї зустрічі з Прем'єр-міністром Словаччини Робертом Фіцо він зробив таку саму жорстку заяву, тому що будівництво другої гілки "Південного потоку" позбавляє Словаччину доходів у 800 мільйонів доларів. Якщо десь втрачається майже 3 мільярди доларів США, то у мене виникає запитання: хто їх заробляє?

Саме тому я сподіваюся на дуже чітку позицію наших західних партнерів, насамперед Європейської комісії і країн — членів Європейського Союзу щодо недопущення реалізації Російською Федерацією плану стосовно позбавлення України транзитного потенціалу і мільярдів доларів.

Шановні народні депутати України, я дуже дякую вам за увагу. І якщо ми прийматимемо, можливо, непопулярні, але правильні рішення, такі, які прийняли вчора, повірте мені, країна буде успішною, енергонезалежною і взірцевою серед країн — членів Європейського Союзу.

Дякую за увагу (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Арсенію Петровичу.

ЯЦЕНЮК А.П. У мене є пропозиція щодо Охматдиту. У сесійному залі присутні міністри, і я прошу всіх тих, які зацікавлені у вирішенні цього питання, зараз зустрітися в кулуарах. Добре?

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми маємо ще півгодини часу, і в нас є дуже наболіле і затягнуте питання про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування обставин конфлікту в Закарпатській області. Ми маємо необхідний час для того, щоб це питання розглянути. Пропоную перейти до розгляду. Це не потребує зміни процедури.

Перепрошую, надійшла заява про оголошення перерви від двох фракцій — "Батьківщина" і Радикальної партії Олега Ляшка. Задля того щоб ми не оголошували перерви, я змушений надати слово Соболєву (Шум у залі). Вибачте, пане Єгоре, я надам слово тому, хто заявлений у даному питанні. Потім перейдемо до звіту тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України.

Слово надається Юлії Володимирівні Тимошенко. На виступ відводиться 3 хвилини. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, на жаль, так сталося, що коли виступав Прем'єр-міністр, фракції "Батьківщина" не дали задати запитання. А я думаю, що це було б дуже правильно, тому що ми маємо різні бачення щодо формування тарифної політики в державі.

Не принижуючи нікого і нікому не закидаючи ніяких незручних запитань, я хотіла б просто констатувати декілька речей.

Перше. Існує Закон України "Про засади функціонування ринку природного газу", у статті 10 якого чітко виписано, що українського газу населенню мусить надійти 16,2 мільярда кубічних метрів. Де-факто постановою уряду віддано всього 10,6,

а 5,6 мільярда кубічних метрів газу на корупційній основі віддається наближеним комерційним структурам, і вони отримують дешевий газ, заробляючи надприбутки. Сьогодні український газ, який віддається на корупційній основі комерційним структурам, продається промисловості по 5 тисяч гривень, а народу — по 7,188. Я хотіла це питання задати Прем'єр-міністру, на жаль, мені не надали такого права.

Друге. Це важливо. Ціна на український природний газ становить 1 тисяча 900 гривень і є абсолютно не збитковою. Ви чули, що керівник державного видобувного підприємства "Укргазвидобування" дуже чітко сказав, що в нього за 2014 рік є прибуток — 1 мільярд 400 гривень, якого достатньо, щоб розвивати галузь. Тому ціна 1 тисяча 900 гривень не є збитковою, але вона не дістається людям, тому що, на жаль, панує масштабна корупція.

Третє. Щойно ми чули від Прем'єр-міністра закиди стосовно контракту, який підписаний у 2009 році. Я щось не пам'ятаю, щоб він критикував ці контракти, коли із партією "Батьківщина" йшов на вибори, коли його люди були з партією "Батьківщина" у єдиній фракції. Він не закидав жодного зауваження щодо газових контрактів, коли партія "Батьківщина" висувала його кандидатуру на посаду Прем'єр-міністра. А зараз він перетворився на Януковича і намагається діяти шляхом політичних репресій (Оплески).

Крім того, хочу чітко сказати, що сьогоднішній уряд здобуває ціну 240 і менше доларів за 1 тисячу кубічних метрів саме за цим контрактом. У 2009 році я здобула ціну 232 долари саме за цим контрактом. До речі, у самий розпал кризи 2008 року ні на копійку не підвищила тарифів для людей.

Сьогодні, на жаль, олігархи процвітають навколо уряду, а в народу забирають останнє. І тому ми сподіваємося, що Генеральна прокуратура проведе розслідування і кожного корупціонера, який віддав український газ комерційним структурам, притягне до відповідальності. Ще раз повторюю: російський газ віддається промисловості, а не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще 10 секунд, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Хочу сказати, що якщо це порушуватиметься, це буде кримінальним злочином. Дайте українцям нормальні ціни на газ і нормальні тарифи на тепло! Ми й надалі будемо боротися за це.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Починаємо розгляд звіту Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування обставин конфлікту в Закарпатській області.

До доповіді запрошується голова тимчасової слідчої комісії Микола Петрович Паламарчук. Будь ласка.

ПАЛАМАРЧУК М.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування обставин конфлікту в Закарпатській області.

11 липня 2015 року в місті Мукачевому Закарпатської області стався збройний конфлікт між групою озброєних осіб у військовій формі з символікою "Правого сектору" та охоронцями спортивного комплексу "Антарес". Після прибуття на місце події працівників міліції представники добровольчого українського корпусу військово-патріотичного руху "Правий сектор" застосували стосовно них вогнепальну зброю.

Враховуючи надзвичайний суспільний резонанс, який викликала зазначена подія, Верховна Рада України відповідно до постанови від 14 липня 2015 року №598-VIII утворила Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування обставин конфлікту в Закарпатській області.

Основним завданням тимчасової слідчої комісії визначено здійснення парламентського контролю за станом забезпечення неупередженого та прозорого розслідування обставин вказаного конфлікту. Робота ТСК проходила публічно. На її засідання запрошувалися та були присутні представники ЗМІ. За погодженням членів ТСК та запрошених на засіданнях постійно проводився запис на диктофон та велися стенограми засідань.

У результаті своєї діяльності ТСК встановила таке.

За фактом збройного конфлікту 11 липня 2015 року в місті Мукачевому Генеральною прокуратурою відкрито кримінальне провадження за зазначеними кримінальними правопорушеннями, передбаченими частиною першою статті 255 "Створення злочинної організації" та частиною другою статті 258 "Терористичний акт" Кримінального кодексу України.

З офіційно отриманої інформації від Генеральної прокуратури, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України вбачається, що правоохоронні відомства України по-різному оцінюють події, які відбулися 11 липня 2015 року в місті Мукачевому. По суті, кожне з правоохоронних відомств має свою версію стосовно цього збройного конфлікту.

Так, за інформацією Міністерства внутрішніх справ України, у період з березня 2013 року по липень 2015 року на території Закарпатської області діяла злочинна організація під керівництвом Стойки. Вона організувалася в стійке озброєне злочинне угруповання, визначившись біля єдиної мети та намірів, а також дотримувалася вироблених її представниками правил поведінки, використовуючи форменний одяг та символіку добровольчих українських батальйонів, вчиняла особливо тяжкі злочини, пов'язані із заподіянням громадянам тілесних ушкоджень, їх викраденням та незаконним позбавленням волі, вимаганням та заволодінням чужим майном, а також незаконним придбанням, носінням та зберіганням вогнепальної зброї і бойових припасів.

За інформацією Служби безпеки України, однією з причин надзвичайної події в Мукачевому 11 липня 2015 року стали суперечності в організації можливих злочинних схем, а також наявність неодноразових конфліктних ситуацій, що на сьогодні відповідно до статей 36 і 40 Кримінального процесуального кодексу України відпрацьовуються процесуальними керівниками і слідчими.

Зустріч у спортивному клубі "Антарес" народного депутата України Ланьо та представника закарпатського ДУК ВПР "Правий сектор" була результатом домовленостей між представником місцевого "Правого сектору" Карімовим та помічником народного депутата України Ланьо Артуром Пашкуляком. За версією Служби безпеки України, надзвичайність подій у Мукачевому 11 липня 2015 року передумовило загострення стосунків між обласним осередком ДУК ВПР "Правий сектор" і керівництвом УМВС України у Закарпатській області в особі Шаранича.

В інформації Генеральної прокуратури України наголошувалося, що досудове розслідування у кримінальному провадженні за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених частиною першою статті 255, частиною другою статті 258 Кримінального кодексу України, а також перевищення службових повноважень працівниками УМВС України в Закарпатській області в ході затримання представників ДУК ВПР "Правий сектор" за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 365 Кримінального кодексу України, проводиться міжвідомчою слідчою оперативною групою (загалом 59 слідчих) та перебуває на особистому контролі Генерального прокурора України.

У результаті стрілянини 11 липня 2015 року в місті Мукачевому тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості отримали як працівники правоохоронних органів, так і цивільні особи. Аналіз наявних матеріалів та надання пояснень дає змогу ТСК визначити певні причини та умови, які призвели до подій 11 липня 2015 року в місті Мукачевому.

Загальною причиною стала відсутність очікуваних після завершення Революції гідності змін. Більшість безпосередніх учасників тих подій виїхали в зону АТО для захисту нашої держави, а державні органи Закарпатської області продовжили роботу у звичайному для себе режимі, характерні ознаки якої — клановість, корумпованість, кругова порука, кумівство, недосконала кадрова політика, нездатність проаналізувати розвиток подій та ефективно реагувати на надзвичайні події, низький рівень розслідування кримінальних правопорушень, приховування злочинної діяльності, відсутність належної взаємодії між правоохоронними органами, їх конкуренція у контролі за контрабандними потоками, забезпечення даху владними структурами та посадовими особам правоохоронних органів організованим злочинним угрупованням, які займаються контрабандою.

На фоні незадовільного соціально-економічного становища в регіоні, масового безробіття, пов'язаного із надзвичайно низьким рівнем життя переважної більшісті жителів області, складною кримінальною обстановкою, мало місце загострення стосунків між патріотично або радикально налаштованими жителями області, зокрема тими, які повернулися із зони АТО, та правоохоронними органами.

На такому фоні під егідою громадських та політичних організацій створилися групи добровольців із числа громадян, зокрема учасників Революції гідності та учасників АТО, які були незадоволені ситуацією на Закарпатті, зокрема роботою право-охоронної системи, та намагалися перебрати на себе виконання правоохоронних функцій та функцій правосуддя. До складу таких груп, прикриваючись патріотичними гаслами, входили й особи, які переслідували зовсім інші цілі, що було офіційно задекларовано відповідними суспільно-політичними рухами, у тому числі "Правим сектором". Діяльність цих осіб має чітку корисливу зорієнтованість, зокрема прагнення взяти під свій контроль контрабанду в області й отримати від неї великі прибутки.

Незважаючи на складну криміногенну ситуацію в державі, проведення антитерористичної операції на сході України, керівництво прокуратури, УМВС, УСБУ в Закарпатській області впродовж 2014–2015 років не приділяло належної уваги організації та проведенню дієвих заходів щодо викриття та ліквідації озброєних злочиних угруповань, які мали корумповані зв'язки в органах влади, а також займалися незаконним переміщенням підакцизних товарів через митний контроль України, контрабандою наркотиків та іншою протиправною діяльністю.

З боку органів прокуратури не було належного прокурорського нагляду та процесуального керівництва досудовим розслідуванням у кримінальних провадженнях, що призвело до передчасного закриття та необґрунтованого закриття справ.

Рішення про закриття кримінальних проваджень приймалися слідчими без проведення всіх необхідних слідчих (розшукових) дій та за надуманими мотивами. У більшості кримінальних проваджень за фактами незаконного переміщення підакцизних товарів через митний кордон невиправдано затягувалися строки досудового розслідування.

Масштаби контрабанди свідчать про чітко вибудовану та функціонально розгалужену мережу забезпечення контрабанди з обох сторін державного контролю.

Встановлено, що результати протидії контрабанді на Закарпатті не відображають справжніх її масштабів. Офіційні статистичні дані протидії контрабанді не відповідають реальним даним про контрабанду, яка поставлена на промислову основу і передбачає існування спеціально збудованих на територіях інших держав фабрик, заводів з виробництва відповідних товарів, зокрема тютюнових виробів, легального переміщення величезних партій таких товарів на територію України, маркування їх як таких, що вироблені в Україні, з подальшим легальним переправленням за кордон.

Є підстави вважати, що подібні схеми розроблені для багатьох видів товарів і їх обсяг обчислюється мільярдами гривень. Так, за даними експертів, у 2013 році ринок нелегальних цигарок в Україні оцінювався в 44–47 мільярдів гривень. У 2014 році збитки держави тільки від недоотримання акцизного збору з нелегального тютюну становили понад 2 мільярди гривень.

Згідно з інформацією прокурора Закарпатської області Янка, призначеного на посаду 5 січня 2015 року, за кілька місяців до подій, які мали місце 11 липня 2015 року в місті Мукачевому, в обласної прокуратури була проблема у стосунках із запасним батальйоном ДУК ВПР "Правий сектор" у Закарпатській області, очолюваним Стойкою. Це виявлялося у спробах представників цих організацій здійснювати психологічний тиск на прокуратуру з метою впливу на процесуальні рішення у кримінальних провадженнях, що стосувалися окремих учасників батальйону. Зокрема, вони погрожували представникам правоохоронних органів, а також безпосередньо сім'ї прокурора області та його заступникам, які брали процесуальну участь у кримінальних провадженнях стосовно представників ДУК ВПР "Правий сектор". Відповідно до характеристики, наданої прокурором Закарпатської області Янком, наразі колектив обласної прокуратури є значною мірою заляканим та деморалізованим, що перешкоджає виконанню ним своїх функцій.

У результаті діяльності ТСК дійшла таких висновків.

Перше. На сьогодні досудове розслідування подій, які мали місце 11 липня 2015 року в місті Мукачевому, здійснюється в рамках великої кількості кримінальних проваджень, що породжує ризик неповноти досудового їх розслідування, а саме того, що розслідування обмежиться встановленням обставин окремих епізодів збройного конфлікту. Тобто попередньо не буде дано належної правової оцінки злочинній діяльності учасників конфлікту, організаторів злочинів, а також встановлено та усунуто причини та умови...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки вам потрібно часу для завершення доповіді? Ще 5 хвилин? Добре.

Відводиться 5 хвилин. Будь ласка.

ПАЛАМАРЧУК М.П. У рамках розслідування особливої уваги та окремої правової оцінки потребують діяння осіб, які хоча і не брали безпосередньої участі у вказаному збройному конфлікті, але можуть бути дотичними до його виникнення. Йдеться передусім про керівників конкуруючих між собою політико-бізнесових угруповань Закарпатської області, суперечності між якими могли зумовити цей конфлікт.

Є підстави вважати, що збройний конфлікт 11 липня 2015 року в місті Мукачевому значною мірою був спровокований діями керівництва УМВСУ та УСБУ в Закарпатській області, оскільки керівники та працівники цих органів не лише були поінформовані про зустріч представників ДУК ВПР "Правий сектор" з народним депутатом України Ланьо 11 липня 2015 року в місті Мукачевому, але й брали участь в організації цієї зустрічі та її оперативному супроводі.

Виникла необхідність у ретельному з'ясуванні слідчим шляхом ролі народних депутатів України Балоги, Ланьо, Яроша, тодішніх керівників УСБУ, УМВСУ в Закарпатській області Шаранича, Гелетея, а також інших посадових осіб правоохоронних органів у виконанні, розвитку та припиненні цього конфлікту.

Друге. Незадовільними слід визнати оперативно-розшукові заходи щодо встановлення та доведення вини організаторів цих подій, а також розшуку безпосередніх учасників вказаного збройного конфлікту. Однією з причин цього може бути особиста зацікавленість керівників УМВСУ та УСБУ в Закарпатській області, деякі з яких після подій 11 липня в Мукачевому залишаються на своїх посадах, зокрема перший заступник начальника УСБУ в Закарпатській області Гелетей та заступник начальника УМВС у Закарпатській області Гелетей та заступник начальника УМВС

Третє. ТСК не встановила системного стороннього тиску на органи розслідування у кримінальних провадженнях щодо вказаних подій. Водночас, враховуючи інтереси певних політико-бізнесових угруповань, яких стосується це розслідування, у подальшому не можна виключати різного роду впливу на судове слідство. Відтак існує необхідність у забезпеченні дієвого парламентського і громадського контролю за розслідуванням вказаних кримінальних проваджень.

Четверте. За наявними матеріалами ТСК можна констатувати, що головною причиною збройного конфлікту, який мав місце 11 липня 2015 року в місті Мукачевому, стало з'ясування стосунків між представниками основних політико-бізнесових угруповань у Закарпатській області щодо контролю за контрабандними потоками, які проходять через державний кордон України на територію цієї області.

Контрабанда була і залишається одним з ключових факторів, який визначає не лише стан корупції та організованої злочинності, але й економічну, політичну, соціальну ситуацію в Закарпатській області, а також впливає на здійснення діяльності органів МВС, СБУ, перетворюючи її у багатьох випадках з правоохоронної на протиправну. Правоохоронні структури області замість взаємодії з виконання передбачених законом функцій щодо протидії контрабанді боролися за встановлення контролю над контрабандними потоками.

Контрабанда на Закарпатті набула очевидного транснаціонального характеру, стала загальнодержавною проблемою. Мінімізація її обсягів, а отже, й зменшення впливу на політичну, економічну, соціальну сфери, потребує від керівництва держави системних і дієвих заходів. Такими невідкладними заходами є встановлення "політичних кураторів" контрабанди в Закарпатській області та надання їхній діяльності належної правової оцінки. Зокрема, це можна зробити і в рамках розслідування кримінальних проваджень, відкритих за фактом збройного конфлікту 11 липня 2015 року. П'яте. Вказаний збройний конфлікт став можливий через існування в Закарпатській області сприятливих передумов для безкарної діяльності озброєних злочинних угруповань, у тому числі з використанням символіки патріотичних організацій. Діяльність таких угруповань не отримувала належного реагування з боку передусім УМВСУ та УСБУ в Закарпатській області, кожне з яких по-своєму забезпечувало "співіснування" з такими угрупованнями.

Шосте. Правоохоронні структури Закарпатської області виявили практично повну кадрову, технічну та організаційну неспроможність щодо належної локалізації та нейтралізації збройного конфлікту 11 липня 2015 року в Мукачевому, а також затримання його збройних учасників. Мали місце істотні недоліки у розв'язанні цього конфлікту, що призвели до трагічних наслідків та втечі групи озброєних осіб з місця вчинення злочину.

Це зумовлює необхідність серйозних змін у підходах до організації діяльності Міністерства внутрішніх справ України та Служби безпеки України у подібного роду ситуаціях, розробки та запровадження нових оперативних планів реагування на збройні конфлікти, розшук та затримання озброєних злочинців, а також кардинальних кадрових рішень.

Сьоме. Кадрові та інші рішення, застосовані відразу після вказаного збройного конфлікту, є неадекватним реагуванням на цей конфлікт, а головне — на його причини та умови. Вони не забезпечують істотної зміни ситуації на Закарпатті у сфері протидії корупції, організованій злочинності та контрабанді.

Слід виходити з того, що упродовж багатьох років правоохоронні органи, органи прикордонні і фіскальної служб не здійснювали системної та ефективної протидії корупції, організованій злочинності та контрабанді на території Закарпатської області. Більше того, вони значною мірою забезпечували існування контрабандних схем — без їхньої участі масштабна контрабанда є неможливою. Припинення контрабандних схем потребує фактично повної, а не вибіркової зміни керівного складу правоохоронних органів Закарпатської області.

Неприпустимою є ситуація, за якої Гелетей, який тривалий час очолював УСБУ в Закарпатській області, після вказаного збройного конфлікту за наявної ситуації з контрабандою на Закарпатті продовжує залишатися на посаді першого заступника начальника цього ж управління СБУ.

Недостатніми є заходи дисциплінарного реагування у вигляді догани та суворої догани, вжиті до керівників та інших посадових осіб УМВС України...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу завершувати. Відводиться 1 хвилина.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Восьме. ТСК вказує на відсутність належної законодавчої бази для реалізації конституційних повноважень Верховної Ради України проводити парламентські розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес, а також недосконалість чинного законодавства в частині здійснення демократичного контролю за правоохоронною сферою.

Повний звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради з питань розслідування обставин конфлікту в Закарпатській області з висновками і пропозиціями розданий народним депутатам України.

Прошу підтримати та прийняти проект постанови Верховної Ради України №3135 від 17 вересня 2015 року за основу та в цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми маємо ще 10 хвилин на запитання й відповіді. Я прошу присутніх народних депутатів підготуватися і записатися на запитання до доповідача.

Андрій Анатолійович Тетерук. Будь ласка.

ТЕТЕРУК А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Пане Голово! Я також є членом комісії з розслідування і був надзвичайно здивований, що деякі народні депутати так і не надали нам необхідних свідчень для того, щоб встановити повну картину того, що відбувалося під час цього конфлікту.

Я хочу з'ясувати, чи народний депутат Балога надавав якісь свідчення окремо чи якось пояснював все те, що відбувалося за його присутності, за його вказівок і за його, скажемо так, персональної участі в перемовинах і таке інше?

Дякую.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Народний депутат Балога не надавав свідчень і більше не співпрацював з комісією для того, щоб визначити всі обставини, які відбулися 11 липня поточного року в місті Мукачевому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Борислав Соломонович Розенблат, "Блок Петра Порошенка". Будь ласка.

РОЗЕНБЛАТ Б.С. Шановний доповідачу, у мене таке саме запитання. Яка роль наших колег по парламенту пана Балоги і пана Ланьо? Я хочу, щоб це, дійсно, було відображено у звіті. В принципі ми це хотіли почути, тому що для нас передусім важливо знати прізвища тих людей, які створюють умови для контрабанди в нашій країні.

Дякую.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Дякую за запитання. Хочу сказати, що якщо ви уважно почитаєте звіт, який надала тимчасова слідча комісія, то побачите, що ми слідчим шляхом вимагаємо щодо тих

кримінальних справ, які порушені, встановити роль і місце цих людей у тій контрабанді. Тимчасова слідча комісія не має повноважень встановлювати, якою є відповідальність, тому й пропонує прийняти закон про тимчасові слідчі комісії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мельничук, "Блок Петра Порошенка", передає слово Рибаку. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

РИБАК І.П. Виборчий округ №202. Шановні колеги! Хочу більше не запитання задати, а звернути вашу увагу на те, як мало народних депутатів залишилося в сесійному залі. Це, дійсно, важливе резонансне питання для українського суспільства, для нашої держави. Я думаю, що такі речі є неприпустимими!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Івана Дмитровича Спориша.

СПОРИШ І.Д. "Блок Петра Порошенка". Ми уважно вислухали звіт, все зрозуміло, питань немає. Зараз на нас дивиться вся Україна. Хотілося б почути відверту відповідь: хто конкретно винен у цій справі — "Правий сектор" чи хтось інший? Скажіть, будь ласка, по-простому, без жодних папірців, одним словом.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Я хотів би відповісти на це запитання одним словом або одним реченням, але не можу, тому що тимчасова слідча комісія не має таких повноважень. Це можна зробити тільки в рамках розслідування кримінальної справи. Тож у звіті ми написали, що потрібно визначитися з відповідальністю в рамках кримінальної справи.

Більше того, хочу ще раз сказати, що ТСК не має можливості бути в самій справі, бо вона не є суб'єктом розслідування.

Тому я наголошую на тому, що потрібно прийняти закон, щоб наступні ТСК працювали згідно з законом і мали можливість, як ви сказали, одним реченням назвати винних. Суд...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Замість Барни виступатиме Валерій Васильович Пацкан. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ПАЦКАН В.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Добрий день, шановний головуючий! Шановні колеги, присутні в залі! Знаєте, якщо піаритися на темі Мукачевого, Закарпаття, обзивати всіх на Закарпатті контрабандистами, то всі 445 народних депутатів готові це робити. Дуже багато було різних коментарів, висновків, всі знали ситуацію, всі все обговорювали, але, на жаль, на сьогодні нікого немає.

Об'єктивно, для того, щоб не закінчилася робота ТСК, я як один із членів ТСК зараз хочу попросити вас, пане головуючий, і голову тимчасової слідчої комісії продовжити роботу ТСК до завершення Генеральною прокуратурою розслідування у кримінальній справі щодо подій, які мали місце в місті Мукачевому 11 липня.

Наступне. Для того щоб об'єктивно розібратися, відповісти на питання, яке щойно порушив колега, потрібно прийняти закон про тимчасові слідчі комісії, за яким ТСК матимуть повноваження безпосередньо впливати на слідство і допомагати слідству.

Хто винен? Винна система, яка породила корупційну складову й олігархічні групи в Закарпатській області. Доти, поки хтось із царьків прагнутиме керувати всією областю, утримувати всю владу у своїх руках, не буде відродження і не буде поборено корупцію.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Я думаю, це не запитання, а швидше виступ.

До слова запрошується Наталія Василівна Новак. Будь ласка.

НОВАК Н.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановний Миколо Петровичу, хочу дізнатися, чи стали народні депутати офіційно фігурантами певних кримінальних справ. Це перше.

Друге. Це, власне, моя думка. Щойно вас попросили чітко назвати, хто винний, чи це "Правий сектор". Однак я підтримую свого колегу Пацкана, що ми можемо назвати "Правий сектор", "лівий сектор". Завжди є люди, які хочуть займатися контрабандою і незаконно здобувати надприбутки. Але для того є органи влади, СБУ, МВС, прокуратура, які не повинні цього допускати.

Таким чином, чи можна зробити висновок, що в нас склалася згори донизу корупційна система, яка повністю "кришувала" цю контрабанду? Якщо ми називаємо нижчі ланки МВС, прокуратури, хто на сьогодні конкретно звільнений? Адже для цього не обов'язково проводити кримінальне розслідування. Коли відбувся збій, повинні постраждати керівники органів, відповідальні за боротьбу з контрабандою і корупцією в цьому регіоні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Відповідайте, будь ласка.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Перше. Стосовно того, чи є фігурантами в цій справі ті люди, які працюють в правоохоронній системі. Генеральною прокуратурою України порушена кримінальна справа за ознаками складу злочину перевищення влади або зловживання владою, яка розслідується. У рамках розслідування, якщо такі дії

будуть визнані неправомірними, працівникам правоохоронних органів дадуть оцінку.

Щодо звільнення тих людей у правоохоронній системі. І в СБУ, і в МВС звільнені і замінені керівники. Я вже доповідав, і у звіті записано: керівник СБУ переведений на посаду першого заступника, а керівник МВС знаходиться в розпорядженні МВС до проведення слідчих дій і завершення слідства у цій справі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Павло Миколайович Кишкар. Будь ласка.

КИШКАР П.М. Я дякую членам тимчасової слідчої комісії за проведену роботу, за достатньо ґрунтовні, зрозумілі висновки. Нам як членам парламенту передусім потрібно прийняти закон України про тимчасові слідчі комісії з відповідними повноваженнями таких слідчих комісій.

Єдине, чого в цьому висновку я не побачив, як боротися з самою контрабандою і чи взагалі на засіданнях комісії обговорювали це питання. Можливо, варто було б включити пропозиції членів комісії щодо подолання першопричин того, що сталося?

Дякую.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Такі пропозиції в нас є. Скажу більше. Я вважаю, що взагалі треба міняти все, що стосується переміщення товарів через кордон, за зоною відповідальності. Наприклад, зона відповідальності СБУ має стосуватися всіх товарів, які вилучені з обороту. Тобто це наркотики, зброя, предмети, які мають шкідливий вплив на громадян, на довкілля. А щодо інших предметів... Ось ми все відносимо до контрабанди. А скажіть, будь ласка, невже завжди є контрабандою весь товар, який переміщається через кордон?

Наведу конкретний приклад. У Словаччині будується фабрика з виробництва цигарок. Ці цигарки проходять їхню митницю,

перевозяться до нас, маркуються як такі, що вироблені на Львівській фабриці в Україні, і знову переправляються за кордон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 10 секунд, щоб завершити.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Я взагалі вважаю, що потрібно змінити систему. У звіті ми написали рекомендації комітету, Кабінету Міністрів. Взагалі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Час, відведений для запитань, майже вичерпався. Останнє запитання. Юрій Васильович Чижмарь. Прошу дуже лаконічно. Будь ласка.

ЧИЖМАРЬ Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). У вашому звіті я почув фразу про те, що правоохоронці знали про організовану зустріч, мало того, вони брали участь в організації. Я так розумію, що те відео, фактично, кожного дня по шматках подавали в ефірі як інформаційну подію. Це було оперативне відео. Тобто правоохоронці бачили і не зупинили вбивства, розборок, сприяли подальшим вбивствам молодих хлопців. Я пригадую події 31 вересня, коли міліція так само знимкувала всі події, не попередила вибух гранати і таке інше.

Чи не здається вам, що все це відбувалося з метою 11 липня дискредитувати "Правий сектор", а 31 вересня — відповідно "Свободу", тобто — тих, які сьогодні опонують Банковій?

З огляду на цю ситуацію виникає запитання: чи не виконує правоохоронна система певні політичні замовлення? Адже жоден правоохоронець не притягнутий до відповідальності, жоден не

звільнений з посади. Розумієте? Перемістили бозна куди, у запас, але тим не менше ніхто не поніс відповідальності!

ПАЛАМАРЧУК М.П. Хочу сказати, що не тільки я, а й комісія не бачить тут ніякої політичної складової.

Що стосується "Правого сектору". Вони просто називалися "Правим сектором", а до "Правого сектору" мають дуже віддалене відношення. Тобто в "Правому секторі" є політичне крило і є крило, яке скоїло злочин. Фактично неважливо, ким ти назвешся, якщо скоїв злочин — повинен відповідати.

Що стосується відповідальності працівників міліції. У своєму виступі я вже сказав, що порушена кримінальна справа щодо правомірності чи неправомірності дій працівників міліції. Для прикладу. На перехресті, де обстріляли заправку, де влучили багато куль, знаходяться чотири заправки. Якби вони вибухнули, могло злетіти в повітря пів-Мукачевого. Потрібно дати оцінку, чому саме там затримували, чому стріляли, хто стріляв, чи була необхідність у цьому.

Тимчасова слідча комісія не може цього зробити. Це може розслідуватися тільки в рамках кримінальної справи. Ще раз наголошую на тому, що якби у ТСК були повноваження, визначені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, будь ласка, 10 секунд.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Тоді ми могли б, як кажуть, визначитися і до кінця розібратися в цій ситуації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тимчасова слідча комісія продовжує свою роботу. Ми заслухали проміжний звіт, тому зараз він не потребує голосування. Потенціал у залі, звичайно, є, ми прийняли б будь-який проект постанови, але, на жаль, такої необхідності й потреби немає.

Ми дякуємо тимчасовій слідчій комісії за проміжний звіт, бажаємо подальшої активної і плідної роботи.

Шановні колеги, дуже дякую вам і доповідачу. Хочу вибачитися. Сьогодні в нас, на жаль, не було ні виступів біля трибуни, ні запитів, хоча до мене підходили багато депутатів з вимогою. Але ми змогли провести дуже актуальні для українського суспільства розмови і щодо тарифів з урядом, і щодо звіту тимчасової слідчої комісії. Це дуже важливо.

Зараз уже 14 година, і ми закінчуємо не тільки робочий день, а й пленарний тиждень, який був непростий. Тим не менше ми прийняли багато надзвичайно важливих законів: і про реструктуризацію боргу, і про індексацію заробітної плати і пенсій, а також надважливі антикорупційні закони. Я прошу, щоб на наступному пленарному тижні народні депутати працювали активно, дієво, і ми змогли продовжити нашу роботу.

На цьому ранкове засідання Верховної Ради України оголошується закритим. До побачення.

Дякую.